עולם קטן

גליון 285 | יתרו |
ט"ז בשבט ה'תשע"א

עולם קטן השבועון הדתי לצעירים
katan.co.il ok@olam
ת.ד. 7593 ירושלים 91074 טלפקס 077-6621680
הפצה: מקור ראשון 052-6070999 | אין המערכת אחראית לתוכן המודעות |

לפרסומות: אית| 054-6799933
72525 גרוס olam@spotnik.co.il

צילום: דוד שטיין עין טובה

אי אפשר לקלקל

האמת, קשה לנו עם הקביעה הזאת, כי כל אחד יודע שקל מאוד להרוס אבל קשה מאוד לבנות. ולו רק מהסיבה שלהרוס אפשר ברגע, ולבנות צריך הרבה זמן.

אבל ברצוני, ברשותכם, לומר כאן דבר אחר לגמרי: אל תאמין שאפשר לקלקל. או לפחות אל תאמין שזה קל כל כך.

לא תמיד אנחנו מבינים שהדברים הטובים והמתוקנים משפיעים עלינו הרבה יותר מהדברים המקולקלים. עובדה, אנחנו ממשיכים לחיות וליצור. רבתי עם חבר, האם אפסיק למצוא חברים? בד"כ לא אפסיק, כי כוחות התיקון גדולים וחזקים יותר. אם חלילה נפלתי בצניעות, האם הדבר אומר שאני לא צנוע? הצניעות היא תכונה שהקב"ה ברא בנו, עכשיו נפלתי, אבל הכוח לתקן נמצא בתוכי, והוא הרבה יותר חזק מכל קלקול של רגע.

הרב חברון שילה עמוד 2

המסע אחרי הצדק

4 תלמידי כיתה י' ממודיעין החליטו שהדיבורים על משפט עברי ועל מערכת המשפט בארץ לא מספקים אותם, ויצאו לראות כיצד העסק הזה נראה מקרוב - הם ביקרו באולמות בית משפט השלום ומיד לאחר מכן נסעו לבית הדין של "ארץ חמדה - גזית". **ישי פרידמן** ליווה אותם

3 האם בכיתה שלכם

(או של ילדיכם) מציינים את יום גוש קטיף במערכת החינוך?

2 איזה ציון אתה נותן לשיעור?

הרב יניב חניא קובל על תרבות הרייטינג שמשתלטת על עולם החינוך

6 גבר הולך לקניות

חיים על כל העולם

8 הבהרות ותגובות

על הכתבות

קק"ל "עומד במבחן"

אנו קוראים לציבור המחנכים והתלמידים לקיים את יום גוש קטיף במערכת החינוך כיום בעל משמעות ערכית-חינוכית.

גוש קטיף הוא פרק בסיפור הישראלי - סיפור אנושי יהודי וציוני של 35 שנות התיישבות, עקירה וצמיחה מחדש - המכיל סוגיות ערכיות וחינוכיות מהותיות הקשורות לחיינו כיהודים וכישראלים.

ביום גוש קטיף נביא את גוש קטיף לעשייה החינוכית כחלק בלתי נפרד משרשרת הציונות המתחדשת במדינת ישראל ומתהליך שיבת עם ישראל לארצו.

מרכז קטיף להנצחת מורשת גוש קטיף וצמון השומרון
ועד מתיישבי גוש קטיף ע"ר Friends of Gush Katif

לפרטים נוספים: ועד מתיישבי גוש קטיף 08-9738000 אתר www.GushKatif.co.il

ייחוד בעבודה ובדייטים

הרב אורי סדן, רב המושב נוב

שאלה: אני בן 24 ועובד חדש בחברת מחשבים. בצוות שלי עובדות עוד שתי בחורות חילוניות. לעתים קורה שאנחנו נאלצים להישאר בעבודה עד לשעות הערב המאוחרות. כמו כן אני נפגש מדי פעם עם בחורות במפגשים לקראת חתונה (המכונים "דייטים") וכעת אני בעיצומו של קשר משמעותי וממושך. הייתי מעוניין לקבל כללי התנהגות במצבים השונים, מה מותר ומה אסור לי מצד דיני ייחוד.

תשובה: הדין - מקורו, טעמו ותוקפו

בדרך כלל מקובל להציג את הלכות ייחוד **כגדר** שגדרו חכמים על מנת שהאדם לא יבוא לעשות מעשים חמורים יותר. כך כותב במפורש **הרמב"ם** (איסורי ביאה פכ"ב הכ"א): "וייזהר מן הייחוד שהוא הגורם הגדול". אולם חשוב לציין כי לדעת **התוספות** (שבת יג: וכן כתב הרשב"א בשו"ת תקפז) ייחוד אסור מהתורה, וזאת על פי הגמרא במסכת עבודה זרה (לה:), כלומר התורה רואה משהו בעייתי בעצם העובדה שאיש ואישה מתייחדים, במנותק מהשאלה האם ישנו חשש שמא יגיעו לדברים חמורים יותר. אם נרצה להסביר זאת נאמר כי ייחוד מבטא **אינטימיות** השמורה לנישואין, ומשמש גם אבן דרך חשובה ביותר ביצירת קשר הנישואין (שו"ע אהע"ז נה א). אינטימיות זו היא שנאסרה בדין ייחוד (עיין בספר מוסר אביך א ה שכתב דברים דומים ביחס לכל סייגי התורה).

כעת נעבור לכללים שביקשת:

עם מי אסור להתייחד

כל איש ואישה שהקֵרבה הפיזית ביניהם אסורה, אסורים גם להתייחד זה עם זה, למעט קרובים מדרגה ראשונה שבהם אין איסור ייחוד (והם: אם ובנה, אב ובתו, אח ואחותו, בעל ואשתו הנידה) (שו"ע אהע"ז כב א). איסור זה חל הן ביחס לאשת איש והן ביחס לרווקה (שו"ע שם ב).

עם כמה אסור להתייחד

גם לשיטת הסוברים כי הייחוד אסור מהתורה הרי שהתורה אסרה רק ייחוד של גבר אחד עם אישה אחת (חוות יאיר סימן עג).

אעפ"כ, מתוך הבנה שייתכנו מצבים שבהם המציאות עשויה לצאת מכלל שליטה, אסרו חכמים גם לאיש אחד להתייחד עם שתי נשים אך התירו לאישה אחת להיות עם שני אנשים (משנה קידושין פ:) או לאיש אחד עם שלוש נשים (חלקת מחוקק כב ה). יש לציין כי היתר זה קיים רק כאשר מדובר באנשים הגונים וכשרים, וסתם בני אדם מוחזקים ככשרים (רמ"א כב ה. ואף שהשו"ע מחמיר וסובר שסתם בני אדם אינם כשרים, המנהג אף בקרב הספרדים להקל, עי' בן איש חי שופטים ז ח) עד שייוודע שפרוצים הם בעריות (אוצה"פ בשם שו"ת מהר"י מינץ).

פתח פתוח לרשות הרבים

כאשר נמצאים בתוך חדר אך החדר פתוח לרשות הרבים, היינו לרחוב, לחדר מדרגות, או לחדר אחר שנמצאים בו שלושה אנשים או יותר (ציץ אליעזר ו מ יא יד) הייחוד מותר. כאשר **הדלת סגורה אך אינה נעולה** יש שהתירו (ציץ אליעזר שם והאגרות משה אהע"ז ד סה א) ויש שאסרו (שו"ת רע"א סי' ק ושו"ת בנין ציון קלח). למעשה נראה שיש להחמיר כאשר מדובר בייחוד דאורייתא של איש ואישה הנמצאים לבדם, ולהשאיר לפחות סדק בדלת, ואפשר להקל כאשר נמצאים עם יותר מאישה אחת והייחוד אסור מדרבנן בלבד.

יש לציין כי גם כאשר עוברים ושבים יכולים לראותם מהחלון נחשב הדבר לפתח פתוח ובלבד שיקפידו שהחדר יהיה מואר ולא יעברו ממנו לחדרים או לפינות הנסתרות מהעוברים והשבים (אוצר הפוסקים כב לה ג).

שומר

כאשר איש ואישה נמצאים בחדר סגור אך הם מודיעים לאדם אחר (איש או אישה) שהם נמצאים שם והוא יכול להיכנס מדי פעם, אזי הוא מוגדר כ"שומר" והייחוד מותר על אף שאינו נוכח בחדר ברציפות (רמ"א אהע"ז קמח ב וציץ אליעזר שם פי"ח).

טיול משותף

ייחוד קיים לא רק בתוך חדר סגור ונעול אלא גם בלב מדבר שומם. לכן זוג המעוניין לצאת לטיול משותף

המשך בעמוד 2

שו"ת סלולרי

מחנות השמדה לעמלק האם יש לרכז את העמלקים במחנות השמדה? **הרב אבינו:** "אין עושין מלחמה עם אדם בעולם עד שקוראין לו לשלום". רמב"ם מלכים ו א. "מבני בניו של המן למדו תורה בבני ברק... שאין לנו להיסחף בזרם של שנאה גם על האויב היותר נורא". אורות הקודש ג שכז.

רבני קריירה? האם הרבנים שחלקו על "מכתב הרבנים" הם "רבני קריירה" ו"פקידים"? **הרב אבינו:** לא. הם תלמידי חכמים גדולים אך פעמים רבות יש מחלוקות.

קרקס מה דין קרקס שהתאימו אותו לציבור דתי? **הרב אבינו:** איך שיהיה, אסור משום מושב לצים. עבודה זרה יח ב.

החלפת כתובה רב הציע לאשתי לשנות שם ולהחליף כתובה כדי לפתור בעיות של שלום בית. הנכון לנהוג כך? **הרב אבינו:** שינויים כאלה אינם מועילים לזה, אלא יש לפנות ליועץ נישואים. גם אין מחליפים כתובה סתם.

אינטרנט כאשר אני מנתק את האינטרנט לגמרי, לאחר שנכשלתי רבות, כיצד יש לי כפרה לדעת הרמב"ם על התגברות במצב דומה? **הרב אבינו:** זה שניתקת לגמרי הוא שיא ההתגברות. אשריך.

אכילה בחתונה באנו לבדוק להקה בחתונה. האם מותר לנו לאכול בדלפק ההגשה? **הרב אבינו:** ודאי שלא. הוא אינו שייך ללהקה אלא לבעלי השמחה.

עורך דין האם מותר להיות עורך דין? **הרב אבינו:** כן. כדי להציל עשוק. ובמובן שאסור לשקר (שאל נא 148).

לשון הרע על גויים מותר לומר לשון הרע על גויים? **הרב אבינו:** כן. "לא תלך רכיל בעמך", הם לא עמך. אך להיזהר לא להיגרר אל יהודים.

השם שירה האם אפשר לקרוא לבת בשם שירה או שיש בעיה? **הרב אבינו:** שם מעולה.

עגיל שני האם מותר לענוד עגיל שני? **הרב אבינו:** כן. כמובן, צנוע. גם הראשון.

הר הבית מותר להיכנס להר הבית? **הרב אבינו:** לא. יש שלטים של הרבנות הראשית שאוסרים באופן מוחלט.

גופיית ציצית גופיית ציצית כשרה? **הרב אבינו:** כן. אם הרוב פתוח ואם יש לה שיעור, כלומר 50 ס"מ רוחב.

משיח האם המשיח הוא בן אדם? **הרב אבינו:** כן. מלך ישראל אידיאלי עילאי.

בשר בחלב צלחת חלבית שנמזג לתוכה מרק בשרי, מה דינה? **הרב אליהו:** אם המרק רותח - צריכה הכשרה ברותחין.

חבר במבחן מה לענות לחבר ששואל אותי בזמן בחינה מהי התשובה לשאלה סמוכה? **הרב אליהו:** עשה עצמך לא שומע או לא מבין.

ותיקין האם גם למי שלא מתפלל ותיקין בקביעות עדיף להתפלל ותיקין ביחידות מאשר מאוחר יותר בציבור? **הרב אליהו:** עדיף תמיד ותיקין. כך היה פוסק הרב אליהו זצ"ל.

טבילה האם סיר שנכתב עליו שיוצר בתורכיה עבור חברת 'סולתם' צריך הטבלה? **הרב אליהו:** כן.

ברכה מה מברכים על פרילי ויוגורט עם פירות טריים/יבשים? **הרב אליהו:** שהכל, כי הפירות מעטים ובטלים.

ברכה 2 מהי ברכת דגני בוקר? האם מברכים על החלב? האם צריך נטילה? **הרב אליהו:** מברכים שהכל על קורנפלקס, מזונות על 'כריות', אדמה על גרנולה, 'שלווה' מחיטה מלאה היא ספק ולכן יברך מזונות על חתיכות שבורות או דבוקות של שלווה. על החלב לא מברכים כיוון שנאכל יחד עם השאר. אין צורך בנטילה כי אוכלים בכפית.

כשרות בשר האם מותר לקנות מאטליז שלפחות בחלק מהזמן המוכרים בו הם גויים? **הרב אליהו:** לרוב הבשר לא כשר, מכיוון שנתעלם מעין יהודית בזמן שרק גויים מצויים שם, אלא אם כן הוא מסומן בלי אפשרות זיוף או החלפה.

הלכות אירוסין האם זוג שטרם התחתן רשאי לישון בבית אחד בחדרים נפרדים, כשהמשפחה וההורים נמצאים בבית? **הרב אליהו:** לא.

הלכות אגדה איך צריך להתייחס למדרשי אגדה? **הרב אליהו:** הם משל או נמשל, בכל מקרה הם אמת.

מעשר כספים האם עדיף לתת מעשר כספים להורים או לצדקה אחרת? **הרב אליהו:** אם ההורים זקוקים לכך - הם עדיפים.

שבועה האם מותר להישבע בבית משפט? **הרב אליהו:** לא.

טבעת נישואין אני נשואה כמה שנים. האם אני יכולה להחליף את טבעת הנישואין הקיימת? היא לא נוחה לי. **הרב אליהו:** מותר.

בינו לבינה האם אישה יכולה לעבוד עם גבר בחנות בגדי נשים במרכז קניות גדול בשעות הבוקר בלבד? **הרב אליהו:** אם אין שום חיזור מצדו, אין קרבה נפשית ואין דיבור מיותר ביניהם.

שיפור בשו"ת סמס לרב שמואל על מנת לשפר את השו"ת נפתח מערך שיזרז את מתן התשובות. מהיום שולחים שאלה לשו"ת במספר **4664** לפתוח נמילה 'שאלה'. ואחר כך השאלה. **בלוג ושו"ת** יומיים ניזאו מאת הרב שלמה אבינר: www.video.maale.org.il

אל תאמין שאפשר לקלקל

הרב חברון שילה, ראש הישיבה התיכונית "עתניאל לצעירים"

כולנו למדנו ש"אם אתה מאמין שיכולים לקלקל – תאמין שיכולים לתקן!". כפי שהצלחנו להרוס ולקלקל כך אפשר לתקן.

האמת שקשה לנו עם הקביעה הזאת, כי כל אחד יודע שקל מאוד להרוס אבל קשה מאוד לבנות. ולו רק מהסיבה שלהרוס אפשר ברגע, ולבנות צריך הרבה זמן.

ובכל זאת אנחנו מנחמים את עצמנו שאמנם קשה יותר לתקן, אבל חשוב לדעת שהדבר אפשרי, ומעבר לזה, לתקן קל הרבה יותר ממה שבני האדם חושבים. לכן תאמין שקל לתקן.

אבל ברצוני, ברשותכם, לומר כאן דבר אחד לגמרי:

אל תאמין שאפשר לקלקל. או לפחות אל תאמין שכל כך קל לקלקל.

בניגוד למה שהורגלנו לחשוב, קשה מאוד להרוס וקל הרבה יותר לתקן.

לא נשמע לכם הגיוני. מה היה יותר קל, לבנות את בית המקדש או להרוס אותו? לכאורה להרוס. הרי בניית בית המקדש ארכה שנים רבות, וטיטוס ימ"ש שרף אותו ביום אחד. יהדות איירופה נבנתה במאות שנים, היטלר ימ"ש הרס הכל בחמש שנים.

טעות – טיטוס עדיין לא הצליח להרוס את בית המקדש, וברוך ה' הוא לא יצליח. בניית בית המקדש לקחה שנים רבות, בבנייה השוקעו מאמצים רבים וכסף רב. בבית המקדש התנאמו התפילות והתקוות של כל עם ישראל. האם טיטוס הצליח להרוס את התקוות הללו. האם הוא הצליח לבטל את החלום היהודי?

מה רצה טיטוס להשיג באמצעות חורבן בית המקדש? הוא רצה לבטל את התקווה היהודית לעצמאות, ואת הייחוד של עם ישראל. לאחר מכן, כאשר הרומאים ראו שעם ישראל עדיין מקווה ומצפה שהבית יימבנה, הם חרשו אותו כדי שיישיכח שמו מעל פני האדמה. גם בזאת הם לא הסתפקו, והם בנו עיר רומאית על חורבות ירושלים, וקראו לה איליה קפיטולינה, כדי להשכיח את שמה של ירושלים. ומה נשאר מכל זה? הם הצליחו יותר? הם בית המקדש נשכח, או שהוא נשאר גורם מאחד ומייחד של עם ישראל?

בית המקדש שבנה שלמה הוביל לבניית בית המקדש השני, ובע"ד לבניית המקדש השלישי. נבוכדנאצר וטיטוס הצליחו להסתיר את המקדש, אבל לא הצליחו להרוס אותו. כי הם לא לקחו בחשבון שמאוד קשה לקלקל.

היטלר ימ"ש הרג שישה מיליון יהודים. אנשים ראו כיצד כל משפחתם נהרגת, עברו שבעה מדורי גיהינום, ונשארו בחיים. לאור חוויה כל כך קשה שעברו, הם היו אמורים להיות מיואשים לחלוטין. היטלר עשה הכל כדי לקלקל את הרצון של האדם לחיות ולהקים משפחה. הוא האמין שקל לקלקל. והנה מתברר שאנשים יצאו מהמחנות, הקימו משפחות, וחזרו לחיות. אימי השואה נשארו טבועים בנשמתם, אך גם כוח החיים של האדם נשאר טבוע בנשמתם.

אז מי יותר חזק? ברור שכוחו לתקן.

את גוש קטיף בנו בעשרות שנים, והרסו בשבוע, אבל האם באמת הצליחו בשבוע אחד להרוס מה שנבנה בעשרות שנים? האם הדם, הזיעה, הדמעות והאהבה, נעלמו תחת חתיכת הבולדוזר? בואו נבחן את המציאות במלואה. גוש קטיף נמצא בלבם של מאות אלפי אנשים. גם היום אנו מבשיכים לחנך לאור גבורתם ומסירותם של תושבי הגוש. והצד השני מה עושה? האם הוא יכול לחנך לגבורתם ומסירותם של כוחות ההרס? מייד לאחר הגרוש היו כאלה שהוציאו אלבומים על פעולות היחידות השונות בהרס גוש קטיף. כמה אנשים מחזיקים את הספרים האלו, מי מחנך לאורם, איזה אידיאלים אפשר להעביר לדור הבא מתמונות של חיילים בשחור?

דבר חיובי שנעשה במסירות, אי אפשר לקלקל – אפשר להסתיר, אפשר לכסות, אבל המעשה הטוב ימשיך להשפיע ולפעול בעולם. לשקר על ההרס אין רגליים, הוא לא יכול להתמיד.

בחיים יש לנו הרבה קלקולים והרבה תיקונים. הדברים הטובים והמתוקנים משפיעים עלינו הרבה יותר מהדברים המקולקלים. עובדה, אנחנו מעשיכים לחיות וליצור. רבתי עם חבר, האם אפסיק למצוא חברים? בד"כ לא אפסיק, כי כוחות התיקון גדולים וחזקים יותר. אם חלילה נפלתי בצניעות, האם הדבר אומר שאני לא צנוע? הצניעות היא תכונה שהקב"ה ברא בנו, עכשיו נפלתי, אבל הכוח לתקן נמצא בתוכי, והוא הרבה יותר חזק מכל קלקול של רגע.

רבתי עם הוריהם, האם הדבר מאוד שאני שונא אותם חלילה וחס חלילה מוחלים אותי? אהבה בין הילדים היא חלק בלתי נפרד מהאישיות שלנו. כרגע אנחנו במריבה, אבל הכוח המתוקן של האהבה גדול הרבה יותר.

המהר"ל בספרו "נצח ישראל" אומר "כי עיקר החטא הוא הציאה מן הסדר, ואם כן החטא הוא מקרי גם כן". לעולם יש סדר מתוקן, הקלקול הוא יציאה מהסדר, לכן הוא דבר מקרי, לא קבוע, שלא יכול להימשך לאורך זמן. החטא והקלקול הם דברים זמניים מאוד – "לשקר אין רגליים". החולשות והיצר גורמים לנו לחשוב שקל להרוס וקשה לתקן.

האמת הפוכה: אל תאמין שאפשר לקלקל – תאמין שקל לתקן!

ומכאן גם מסר למבוגרים שבינינו. לפעמים אנו עומדים מול ילד שבועט והורס כל מה שחינכנו אותו. כביכול נראה שכל החינוך שהושקע בו ירד לטמיון. אל תאמינו למראה עיניכם. בפנים עמוק כל מה שנתנו לו, כל מה שהשקענו בו, חי וקיים. חינוך שניתן במסירות ובאהבה, אי אפשר לקלקל. אפשר להסתיר, אפשר לכסות, אבל אי אפשר להרוס. בסופו של יום, ההשקעה הזאת תוציא את פירותיה. הילד כעת הוא עץ בשלכת, אך מתחת לקליפה הריקה מעלים, מחכים חיים חדשים, והם יצאו עם בוא האביב.

אתנו או בלעדינו

המסר ינצח את הרייטינג

הרב יניב חניא

רק רצף של שיחות באותו מקום גם לי להבין את השיטה החדשה. על אף שאני מגיע די הרבה לשיחות עם בני נוער, מורים, הורים וכו', כמעט ולא יוצא לי להגיע לאותו מקום לכמה שיחות ברצף. כך שלא שמתי לב. אולם באחד המקומות נקבעה סדרה של שיחות עם בנים ופתאום גיליתי עולם חדש. "הבנים אמרו שהשיחה הייתה ברמה גבוהה מדי", הייתה הטענה הראשונה. מה שגרם לי להריחד את הרמה בפעם הבאה, ומכאן לתגובה הבאה – "התלמידים טוענים שהשפה הייתה זולה מאוד...", וכל זה הצטוף ל"התלמידים אכן היו לא שקטים, אבל זה כי לא בנית אתם אמון בתחילת הדרך" ו"המורים אמרו שחסר רגש בסקירה שנתת להם על האינטרנט". עד שפעם אחת ממש שלחו לי אותו – צילום המשוחק של המשוב. והתברר שמדובר ככל הנראה ב"שיטה" של ממש. בסיום השיחה/הרצאה חדר מורים לומד, המארגנים מעבירים דף משוב מסודר שבו התלמידים/ות מעניקים לנו מראה לו למעביר החוג ציונים מאחת עד חמש – עניין, הגעה בזמן, חידוש (מה התחדש לי) וכדומה. מפחיד.

יש גם מנהלים שמנקשים במפורש בתחילת השעה – "אני רוצה שהבנות יצאו מכאן עם וואאאאו", ופתאום אתה מוצא את עצמך חושב כל השיחה איך להרשים, איך לגרום לזה שהמורים ייתנו לך ציון גבוה יותר מהמרצה שלפניך ואיך להשחיל עוד סיפור ועוד סיפור כדי שיהיה "קשב". ואם כך אני, שלוקח בדרך כלל רק את דמי הנסיעה ולא מתפרנס מההרצאות הללו, מה קורה לאברך צעיר או לסטודנטית שממש משלימים הכנסות בעבודה מלא חיינוך למיניהם? האם הם מסוגלים באמת להתרכז במסר חינוכי כלשהו תחת איום המשוב?

אני בטוח שיש כאלה שיאמרו, למה לא? צריך לקחת את תרבות הרייטינג גם לעולם החינוך, הגיע הזמן למקצע את התחום ושהטובים ינצחו... אבל כאן בדיוק ניפול – בהשוואה החמורה בין תרבות בידור לבין מהלך חינוכי. עם כל הכבוד לחשיבות של יחסי אנוש וחביבות, תפקידו של המחנך הוא לא למצוא חן, אלא להעביר מסר שלעתים יכול להיות שונה, קשה לעיכול ולא "מבריק" במיוחד. בטח לא כזה שיגרום לחינכים עיימים בעשב בלילה לצאת עם "וואו". אם שי מרצה משמעשם תלמידים פעם אחר פעם זה בטח לא נכון להזמין אותו שוב, אבל גם לא הגיוני למלא משוב אחרי כל שיחת העשרה ולשומע "מה יש לקחל לומר", כי לא מדובר על עסקי שעשועים ועל חיפוש של "כיף". אפילו את עולם הטלוויזיה הרייטינג מוריד לאשפתות, אז מה נאמר בעולם החינוכי? האם באמת כל מרצה בחדר מורים צריך להיבחן מול משובים דירוג רייטינג?

אנחנו מבקרים, בצדק גדול, את עולם התקשורת וההתמכרות שלו לי'שואו', להצגת הדברים ולחיבורים הפרסום ולא העשייה, אולם נוטים להתרשם בעצמנו מאותם דברים בדיוק ולפעמים ממש מעתיקים את אותם כלים. בתעשייה הזאת, משובי הרייטינג הם רק חלק קטן. נדמה שכולנו, במקום מסוים, ממליכים עלינו את אלי התקשורת והפרסום. כמה אנרגיות ומחשבה משקיעים רבנים בשאלה מה לכתוב באתרים הפופולריים. כמה אנשים אם מכירים שיסרבו לפנייה של כלי תקשורת גדול לכתוב "טור דעות"? הם לא נהנים לשבת מול המלקדת

נדמה שכולנו, במקום מסוים, ממליכים עלינו את אלי התקשורת והפרסום. כמה אנרגיות ומחשבה משקיעים רבנים בשאלה מה לכתוב באתרים הפופולרים. ישנה אמונה שלמה ש'שם קורים הדברים' וכוונה אמתית של 'לשם שמים'

במקום לתת שיעור תורה, אבל שנה אמונה שלמה ש'שם קורים הדברים' וכוונה אמתית של 'לשם שמים'. כמה יכול להיות מושקע בדיונים של "מה יגידו" ואיך זה ייראה ומה נכון לומר ולפרסם, כולל בעלוני השבת, גם מצד אנשים רציניים שיש להם הרבה נגד תרבות הרייטינג השפעתה על חיינו. אנחנו בעצמנו ממליכים את אלי התקשורת הפרסום באמצעים ש"שם קורים הדברים באמת". אותה השפעה הרסנית יכולה להגיע גם למוסדות החינוך, כאשר הכל עומד על מבחן המשוב ועל איך נָראה, גם אם מדובר על תקשורת פנימית. הדברים מוגדים לכיוונים לא חיוביים. חייבים לזכור שבסופו של דבר מה שמשפיע באמת הוא האמירה הפנימית, התורנית, והחינוך האמיתי והשקט, גם אם הוא לא ממש פופולרי, ברגע נתון, אצלנו כמחונכים. תראו מה קורה לפופוליטיקאים ולמדינאים – האם באמת אפשר לייצר רעיונות גדולים, חדשניים, פורצי דרך, כאשר כל הזמן מביטים אל הציבור ובוחנים איך יתקבלו הדברים ומה יגידו?

מה לומדים מגויי?

משה עור־פז (קינלי), מנהל בית הספר שק"ד של הקיבוץ הדתי

מדוע זכה יתרו – גוי, כהן לעבודה זרה – שתיקרא על שמו פרשייה בתורה, ועוד פרשת מתן תורה?

פרשת יתרו היא אחת משתי פרשיות בתורה הקרויות על שמו של גוי. השנייה היא פרשת בלק הנקראת על שמו של המלך ששכר את הקוסם בלעם על מנת לקלל את עם ישראל. בלק ויתרו, שני מנהיגים גויים שזכו ששמם יֵחרת בדברי ימי ישראל.

אבל יתרו שונה בעליל מבלק. יתרו מלמד את עם ישראל דברים אחדים על עצמם. הוא מלמד אותם כיצד לאכול ולשמוח לפני ה'. הוא ממציא את הביטוי "ברוך ה'": "וַיֹּאמֶר יִתְרוֹ בָּרוּךְ ה' אֲשֶׁר הִצִּיל אֶתְכֶם מִיַּד מִצְרַיִם וּמִיַּד פַּרְעֹה". בכך מכירה גם הגמרא (סנהדרין צא): "תנא משום רבי פפייס: גנאי הוא למשה ושישים ריבוא שלא אמרו ברוך עד שבא יתרו ואמר ברוך ה'".

יתרו הוא שנותן את העצה הפוליטית הראשונה לעם ישראל. העצה שנותן יתרו נראית בימינו טרוויאלית למדי. משה רבנו, אומר יתרו, אל תיקח הכל על עצמך. בַּדֵּר סמכויות, תן גם לאחרים אחריות: "וְהָיָה כָּל הַדָּבָר הַגָּדֹל יָבִיאוּ אֵלֶיךָ וְכָל הַדָּבָר הַקָּטֹן יִשְׁפְּטוּ הֵם, וְהָקֵל מֵעָלֶיךָ וְנָשְׂאוּ אִתָּךְ". יתרו מלמד את משה דברים בסיסיים ביותר לצבור ובשיפוט חברתי, דברים שמשה שגדל במצרים כבן הנראה לא הכיר בבית פרעה, ואילו יתרו "כהן מדין חותן משה" הכיר לפני ולפנים.

בכך פתח יתרו מסורת ארוכת שנים של הבאת קקרונות נוכריים של שלטון לעם ישראל. היהודים לא פיתחו לאורך השנים מסורת פוליטית משמעותית. היציאות הרבות לגלויות והחלפת השלטון התכופה הביאו לכך שבעם ישראל לא נוצרה שושלת שלטונית ארוכת שנים. מדי כמה מאות שנים יצאו היהודים וייבאו לעם ישראל רעיונות שלטוניים מאומות העולם, בבחינת "פייפופון של יפת באוהלי שם".

ואולי התחום החשוב ביותר שמביא יתרו לעם ישראל הוא השמחה. יתרו הוא מראשי השמחים ואולי החשוב שבהם, שכן הוא שמח במעשי ה' הנעשים לעם ישראל, עם שכזכור הוא איננו משתייך אליו: "וַיִּחַדְּ יִתְרוֹ עַל כָּל הַטּוֹבָה אֲשֶׁר עָשָׂה ה' לְיִשְׂרָאֵל".

דווקא גוי, כהן לעבודה זרה, הוא זה שמלמד את עם ישראל את השמחה בה'. כמה מדהים!

ואולי התחום שבו הם מדהימים כל כך. לעתים קרובות דווקא הבאה מבחוץ מכיר בפלא יותר מהאדם שזכה למעשה הפלאים: "אין בעל הנס מכיר בנֵסו". דווקא הגוי יתרו, כהן לעבודה זרה במדין, האיש שאחת מבנותיו נישאה לנשיא בני ישראל אך זה שגם שב אל אדונו ולפחות על פי הפשוט איננו כורח את גורלו עַם עם ישראל (בניגוד למדרשים ולכמה פסוקים בתנ"ך (למשל שופטים א', ט"ז ועוד) הרומזים על המשך הקשר של בני יתרו עם עם ישראל), דווקא הוא שמח בשמחתם, עושה טעודה, משנה שיטה פוליטית, מטביע חותם וחוזר אל ארצו.

בלק ויתרו, שני גויים שעל שמם נקראת פרשה בתורה. זה שוכר לקלל וזה מברך. זה מנסה לנצח עם עם ישראל וזה חובר אליו ומנסה לסייעו, בשמחה ("ויחד יתרו") ובשיר ("ויאמר "לאבלכ לחם עם חתן משה לפני הא-להים"), ובעצה שלטונית חשובה ("והקל מעליך ונשאו איתך").

"שני גויים בבטנך...". יש גויים טובים ויש גויים רעים. יש גויים שמתקיים בהם "הלכה: בידוע עֵשָׂו שונא לעיקב", ויש גויים שתורמים לעם ישראל יותר מיהודים רבים.

מהיום גוש קטיף הוא מורשת רשמית מטעם המדינה

זה כבר רשמי: במסגרת "חוק מורשת גוש קטיף" קיבל הוועד לשמירת מורשת הגוש גב ממלכתי, ומהיום הוא גוף רשמי מטעם המדינה עם תקציב, דו"חות וחובה למנות לכלל האזרחים במדינה (ממש כמו מקומות כמו 'יד ושם' ו'מרכז למורשת בגין') ◆ ההתלך להחדרת מורשת גוש קטיף לתודעה הישראלית החל הרבה קודם, בקביעתו של "יום גוש קטיף במערכות החינוך" ◆ אם "ערכת יום החינוך" המיוחדת טרם הוצגה בביתתכם, יש לכם הזכות לבקש זאת מהמחנכים ◆ במכה בתי ספר כבר מיישמים את העניין. במה מקדם יום כזה במערכת את החינוך את תודעת התלמידים והאם גם בתי הספר החילוניים יהיו שותפים להלך

עִנבל וינברגר

למעטים מאתנו התאריך כ"ב שבט מצלצל כמוכר או כמציין משהו. עבור מפני גוש קטיף, התאריך הזה מסמל את הרגע שבו הכל התחיל: יום הקמת היישוב נצר־חזני. השבוע תציין מערכת החינוך בתאריך הזה את 'יום גוש קטיף'.

"מטרת יום הזה", אומרים ב'ועד מתישיבי גוש קטיף', "היא לשים את סיפור גוש קטיף כחלק בלתי נפרד משרשרת הציונות המתחדשת במדינת ישראל וכחלק בלתי נפרד משיבת עם ישראל לארצו".

זו שנה חמישית שהיום הזה פועל במתכונת שהולכת ומשתכללת עם השנים.

ערכה ובה כרזות ומערכי שיעור ניתנה לבתי ספר שונים ביום הזה והתודעה הבית־ספרית מופנית למשך יום אחד לסיפור העצוב של קהילה יפה שפונתה מביתה.

"חוק מורשת גוש קטיף" שנחקק זמן קצר לאחר הגירוש, פועל למען הגוש במערכת החינוך. נבחרה מועצה ציבורית שעניינה לבנות את 'מורשת גוש קטיף', והגב המלכתי מעניק לוועד עוד כוח וחשיפה ובכל שנה מצטרפים למהלך עוד ועוד בתי ספר.

הרב קובי בורנשטיין מוועד המתישיבים מתעסק במורשת הגוש במשך כל השנה.

הרב קובי, אולי רק אנחנו עושים עניין מגוש קטיף וצפון השומרון? הרי הרבה אירועים היסטוריים מכונים אחרים בתולדות ישראל.

"אני חושב שמדובר באירוע מכונן בקנה מידה לאומי. אנחנו קרובים מדי בשביל להבין עד כמה הגלים שהסיפור הזה מעורר הם גדולים. הוא נוגע בשאלות יסוד שטרם פתרנו כתרבה. נדרשת גם עבודה רצינית ומשמעותית על מנת להשאיר אותו בזיכרון הקולקטיבי שלנו כעם. גוש קטיף יכול להיות כמו סיפור ימית – להיעלם מהמפה ההיסטוריות, ואנחנו דואגים שזה לא יקרה. גוש קטיף צריך להיות חלק מהתודעה הישראלית של כולנו. אנחנו רוצים להוציא את התובנות ואת המסקנות שצריכות לצמוח מהתהליך הזה. הגוש מהווה שיקוף לשאלות הבלתי פתורות שלנו כחברה, והחיזוק לכך הוא העובדה שהממשלה רואה לנכון לפתח את הדבר".

מה עם החילונים? גם הם שותפים ליום הזה?

עשרה בתי ספר חילוניים אמרו לנו שהם יציינו את היום הזה השנה לראשונה, אך ייקח לו זמן לבנות שפה משותפת ולהביא גם אותם להכרה בחשיבות הנושא. אנחנו עובדים עם זה במרץ. צריך להבין שיש הרבה שמשיח שיהיה מעורב בסיפור צד פוליטי, על אף שאנחנו מנסים להאיר את הצד האמתי של העניין ואיש שיש כאן סיפור של צינוות,

סיפור של ערכים, דמוקרטיה. אנחנו רוצים ומקוים שעם ישראל יחזור לגוש קטיף. ואנחנו לא חותרים למצב בוז קומץ אנשים מחלישים שם חודרים לגוש עם אוהל, אלא למצב בוז הקשר של עם ישראל לגוש יהיה טבעי וברור. תהיה תפישה לאומית שצריך לחזור לגוש".

אתם מוצאים שיתוף בפועלה?

"מאות בתי ספר מתעניינים בכך, גם מדרשות ומכינות, כל מי שבעניין אליו הבנו שהנושא חשוב מאוד. אנחנו שמחים שבתי הספר שותפים בהבנה של הרווח החינוכי שהגוש יכול לתת להם בעשייה החינוכית הערכית בבתי הספר".

הסיפור של כולם

כשביקשתי מרמים אמַתי, חברה בוועד שנולדה וגדלה בגוש, טלפונים של רכזי בתי ספר שכבר שהשתתפו בפרויקט, הופתעתי לגלות שמות לא שגרתיים בהכרה. לא רק אולפנות וישיבות נרתמו למשימה אלא גם תיכונים הטרוגניים נמצאו שם.

רונית, הרכזת החברתית של בית הספר 'יגאל אלון' ביהוד, רואה חשיבות גדולה ביצירת מפגש של התלמידים עם סיפורו של הגוש. "חשוב לי שהתלמידים יבינו את המורכבות של הסיפור ויפגשו אותו בזווית שונה מזו שהם רגילים לפגוש בה דרך מסך הטלוויזיה הביתי. והם אכן מגלים אמפתיה ורגישות גדולה לכך".

גם מורית, הרכזת החברתית בתיכון 'עמיה' לבנות בירושלים, סיפרה שבזכות פעילותו הנרגתת של הוועד, התלמידות זוכות להיחשף לסיפור שלא היו נתקלות בו בהכרח בדרך אחרת. "הבנות היו צעירות כשאירועי הגוש התרחשו, לא כולן מכירות את הסיפור ואת פרטיו, ובזכות היזמה הנפלאה של הוועד, שזה המקום להודות לו על פעילותו החשובה ובהתנדבות מחולטת, הן מגלות אנשים חזקים ויומיחדים שמסוגלים להעניק לה ערכים לאומיים, דבקות במטרה וחיבור חזק לשורשים ולאדמה הזאת".

לאה, מחנכת בבית הספר הממ"ד 'צמח השדה' במעלה־אדומים, מספרת שזו השנה החמישית שבבית הספר מציינים את היום הזה. "המטרה היא שהתלמידים יחזרו בסוף יום כזה הביתה עם מסרים רגשיים גם עם תודעה של ההזדהות, צער, ערכים של אחווה וערבות הדדית. כל מה שאנו עושים באותו היום מתקשר לדברים. כבר בכניסה לבית הספר יש תפאורה המכניסה לאווירה: "הזוכר מה העבר יבנה את העתיד" – בעיננו זו מהות היום, חיבור התלמידים להיסטוריה של המולדת. בביתות מדברים עם התלמידים על המשמעות של הבית, מהו הבית בשבילי, ומתוך כך יוצאים להבנה עמוקה של משמעות הדברים".

מרים מסכמת: "דרך היום הזה אנחנו מקוים להשאיר את גוש קטיף בתודעה של עם ישראל כולו, על כל גווניו. אחרי הכל, זה סיפור ששייך לכולנו".

לך אלי תשוקתי

צירופים של אהבה

הרב יובל פרוינד

בהתחלה אתה לומד לאהוב את עצמך. ללכת בלי ליפול. להתפעל מעצמך. לצבור ביטחון. לקנות אמונה. לאהוב את התנועות שלך. את הגוף שלך. את המילים שלך. את הסגנון שלך. לוקח לך זמן לגלות שיש לך מטש נפח. לוקח זמן לפתח את מה שיש שם בפנים. לקלוט כמה המעיין עמוק. כמה אפשר לדלות ממנו. זזה הכל שלך. נשמה טהורה.

לאט־לאט אתה מתחיל גם ללמוד לאהוב אחרים. להתרשם מהחכמה שיש לחבר, מכריזמה של מישהו אחר. מחלום שמישהו הדליק לידך, מכישרון שמישהו חולק אתך. מהרבה יופי שמפוזר שם בין האנשים. עצמה וברכה שיוצאות מהעיניים שלהם וחודרות אל העיניים המתבוננות שלך. מחתיכות של חיים שמסתובבים לידך ואתה נושם פנימה. לוקח לך הרבה מאוד זמן לתפוס שיש להם נפח. שיש לכל אחד עולם פנימי בדיוק כמו שלך. סיפור חיים מורכב. עושר של חוויה. נשמות טהורות.

ואז הכל מצטרף. אתה קולט שלְכל יש נפח. שיש חיים פנימיים בכל אדם. בכל דבר שהכל גועש וחי בפנים. שהלב של העולם פועם. אתה מתחיל לאהוב את השם. יש נפח לעולם. לחיים. הלב מלא עד כלות. האהבה הזאת לא מכבה את האהבות האחרות – רק מחזקת אותן ומתחזקת מהן. הצירופים ממשיכים ומתלבדים. נקודה יפה שלך, נקודה יפה שלו, טוב השם, הכל רוקד ביחד, נאחז באותה אש, נאסף אל האחד.

> אשר הרומאים ראו כשעם ישראל עדיין מקווה ומצפה שהבית יייבנה, הם חרשו אותו כדי שיישכח שמו מעל פני האדמה. גם בזאת הם לא הסתפקו, והם בנו עיר רומאית בשם בנו עיר הרומאית על חורבות ירושלים, וקראו לה איליה קפיטולינה, כדי להשכיח את שמה של ירושלים. ומה נשאר מכל זה? הם הצליחו יותר? האם בית המקדש נשכח, או שהוא נשאר גורם מאחד ומייחד של עם ישראל?

פיתחים שולחן

עיונים ודיונים לשולחן שבת

סוד קולו של ה"יובל"

הרב יניב חניא שורש

סיפור האופן שבו קיבלו ישראל את התורה הוא סיפור קסום ומופלא שרובו לא ממש מובן לנו. מה בדיוק ראה העם? איך נראה ההר? מה הכונה שהם שמעו שתי מילים שונות באותו דיבור? ועוד... אולם למרות זאת, הרי שיש כמה דברים שעולים באופן ברור מהכתובים, שאחד מהם הוא קול השופר. במתן תורה הייתה לקולו של השופר מעורבות גדולה.

גם הסימן לכך שכבר מותר לגשת להר הוא – "...במשוך היובל המה יעלו בהר". אסור לגשת להר – עד שימשוך היובל. אולם מה פירוש "במשוך היובל"? מדוע דווקא משיכת היובל היא סימן לכך שמותר לגשת להר? נתבונן מעט בשאלה הזאת, שכמו כל סיפור מתן תורה, מובילה לעומקים גדולים ולסדורות...

רש"י אכן מתחיל מזה שה"יובל" הוא שופר, אולם לא סתם שופר, שימו לב להקשר המאוד רוחני של הסברו. **הרמב"ן** מביא את פירושו של רש"י אך מקשה עליו קושיות שהיום הייתי קוראים להן "מעשיות", ומביא פירוש מופלא ודרשני. קראו בעיון את דבריו – מה שמעו ומה לא שמעו בני ישראל?

האבן עזרא גם הוא הסביר שפירוש המילה "יובל" הוא כבש, אולם גם הוא בוחר בכיוון רוחני עמוק – "...כי קול השופר הוא פלא גדול, אין במעמד הר סיני גדול ממנו"! עיינו בדבריו לגבי אותו קול מופלא ומיוחד.

המשך מה לעשו"ת ייחוד בעבודה ובדייטים

כחלק מתהליך ההיכרות ישאי לעשות כן, אך עליו להקפיד לבחור מסלולים שגרתיים שבהם קרוב לוודאי שיפגשו מדי פעם מטיילים נוספים. גם במסלול זה אסור להם לסטות מהשביל לפינות חמד נסתרות ששם הסיכוי לפגוש מטיילים נוספים קטן ביותר.

נסיעה ברכב

באופן עקרוני אין יותר פחות לרשות הרבים מאשר רכב ולכן מותר לאיש ואישה לנסוע לבדם ברכב בשעות היום. כאשר מדובר בנסיעה בשעות הערב אך בכביש ראשיים ובשעות שבהן התנועה ערה, אזי אפשר להתיר את הנסיעה אם הכביש מואר ואפשר לראות את הנעשה במכונית, או ע"י הדלקת האור במכונית (מנחת שלמה צא כא). אם מדובר בכביש חשוך והנהג אינו יכול לנהוג כשיש אור בתוך הרכב הדבר בעייתי וראוי להימנע ממנו, ואם מדובר בכביש צדדי שבו לא עוברות כמעט מכוניות הנסיעה אסורה.

בשולי הדברים

אנחנו שומעים בעת האחרונה על מקרים של אנשים הגנובים שנכשלו בעריות. שוב אנו רואים כי אחרי כל החוקים החדשים שנועדו למנוע מקרים שכאלו, עם היותם טובים ונכונים, **אין מתוחכם כמו דין ייחוד** אשר מצד אחד מאפשר את קיומה של סביבת עבודה משותפת לגברים ולנשים ומצד שני מונע כמעט באופן מושלם את ההגעה לסיטואציות בעייתיות. אמנם תמיד יש לזכור כי הדרך הכנוחה להיאבק ביצר העריות אינה בשעת מעשה אלא הרבה קודם לכן בהתמלאות בהתעסקות ערכית ומשמעותית, ולכשון הרמב"ם (שם הכ"א) "פנה עצמו ומחשבתו לדברי תורה וירחיב דעתו בחכמה **שאין מחשבת עריות מתגברת אלא בלב פנוי מן החכמה**".

שופטים ותלמידים

תלמידי כיתה י' ממודיעין החליטו שהדיבורים על משפט עברי ועל מערכת המשפט בארץ לא מספקים אותם, ויצאו לראות כיצד העסק הזה נראה מקרוב. ישי פרידמן ליווה אותם ◈ ממבואותיו של בית משפט השלום בירושלים, ואחרי הסברים ושאלות שחלקן נענו וחלקן נותרו באוויר, הם נכנסו בדממה לתוך אולמות המשפט האימתניים ושמעו כיצד מוכרע הדין ממרומי כיסאו של השופט. התחנה הבאה הייתה בית הדין התורני של רשת "ארץ חמדה – גזית" לענייני ממונות – גם שם השאלות היו קשות, וגם שם לא הכל נותר ברור ◈ טעימה מהדרך המפותלת שהחברה הישראלית צריכה לעבור בין מערכת המשפט הנוכחית עד למשפט העברי ◈ הנסיעה בין שני המוסדות, למי שרוצה להיות סמלי, אורכת עשר דקות בלבד

ישי פרידמן

ירושלים, יום ראשון בבוקר, מגרש הרוסים. האוטובוס של תלמידי בית הספר "לפיד מודיעין" כבר הגיע והתלמידים קופצים מהמדרגות. שומרי הראש בכניסה מקמטים את מצחם, לא ממש מתלהבים למראה הקופצניות התזזיתית של הנערים. חמש דקות לפני שנתחו תלמידים בבית משפט השלום, הגיעו שתי ניידות משטרה והורידו בחור צעיר באזיקים. בעוד כחצי שעה ישבו התלמידים באולם בית המשפט כאשר נשיאת בית המשפט, הגב' שולמית דותן, תחרוץ את גזר דינו על תקיפה ואחזקת סמים.

תלמידי מגמת משפטים של ישיבת בני עקיבא לפיד מודיעין יצאו למסע לימודי בתחבי עולם המשפט הישראלי והעברי. שתי תחנות היו במסע: האחת, בית משפט השלום שבמגרש הרוסים בירושלים, והשנייה – בית דין לענייני ממונות "ארץ חמדה – גזית" שנמצא במרחק של עשר דקות נסיעה מבית משפט השלום. בסיור הזה הם יגלו שלמרות המרחק הקצר, פעמים שיש פער עצום בין שתי התחנות, אך פעמים שהן משיקות ומשלימות אחת את רעותה.

עיניים רגילות לראות פושעים ועבריינים באזיקים בטלוויזיה ומעל דפי העיתון. במציאות זה שונה מאוד. כשרואים אדם כבול בשלשלאות של ברזל, מובל בידי סוהרים, כנוע ועייף ונתון לחסדי אדם אחר שישפוט אותו, אי אפשר לזופף בשלט ולהעביר ערוץ. הלב נחמץ, והסקרנות גוברת – מה הוא עשה? האם השופטים ירחמו או 'יחתכו' בקרירות?

את התלמידים מוביל הרב דוד ניסני, שמדגיש שהוא לא מורה אלא עורך דין בכלל, אבל לפי אף שהוא עובד עם התלמידים נראה שהוא יותר מחנך מעורך דין. הרב ניסני עובד בעשר השנים האחרונות בתחום המשפט העברי במחלקה למשפט עברי של משרד המשפטים בראשותו של ד"ר מיכאל ויגודה. ב-6 השנים האחרונות הוא לימד בישיבת ההסדר ברענונה ובשנה האחרונה פנה לעולם החינוכי, שם הכיר את השיטה התיכונית במודיעין שביקשה ממנו ללמד את המגמה המשפטית. כעו"ד יצא לו לייצג לקוחות בשתי תחנות המסע של תלמידיו: בית המשפט ובית הדין לענייני ממונות, ובנוסף הוא כותב כמה מחקרים בנושא המשפט העברי, כך שעולמו הוויטמיני מורכב ממשפט ומהלכה.

תוך כדי נסיעה והסבה לנהג האוטובוס לאן לפנות ברחובות ירושלים, אמר לי הרב ניסני כי המטרה שלו ושל המחלקה למשפט עברי היא "לשלב כמה שיותר את המשפט העברי במוסדות המשפט של המדינה". וכדי לממש את זה "צריך שיכירו קודם כל את מוסדות המשפט של המדינה וגם יקבלו אותם כלגיטימיים". עוד נציע לתפישה של הרב ניסני לגבי מקומם של מוסדות בית המשפט בחיינו, אבל כרגע תלמידיו כבר נכנסים לבית משפט השלום. לרובם מדובר בפגישה ראשונה עם עולם המשפט הממשי.

מסדרונות בתי המשפט רוחשים וגועשים. שוטרים, עבריינים, סוהרים, סוחרי סמים, עורכי דין, שופטים, תובעים ונתבעים ממלאים אם חדרי המשפט הקטנים למדי של בית המשפט. עכשיו הצטרפו להמולה תלמידי כיתה י' ממודיעין. הם טיפסו להם במעלה המדרגות, זוכים למבטים משתאים של השוטרים והנאשמים, ועשו את דרכם להדרכתה של אדלה, סגנית המזכיר הראשי של בית המשפט.

"בג"ץ זה נגד המדינה"

"תלמידים, במקום הזה לא אוכלים, לא שותים, לא לועסים מסטיק. דממה בבקשה", הבהירה אדלה בחיוך עם הרבה נחישות. היא פתחה בדברי הסבר על ההיסטוריה של המבנה ועל כך שהמקום משמש בית משפט עד מ-1927, ובתקופה מסוימת אפילו בית המשפט העליון "היה ממש כאן". בשלב מאוחר, סיפרה, אנשים החלו להיות יותר מודעים לזכויות שלהם והתחילו לתבוע ולהשתמש בבית המשפט כך שהעומס הרב גרם שבית המשפט המחוזי הועבר לרחוב צלאח א-דין בעיר העתיקה, ובשנת 92' הוקם בית משפט עליון חדש בקריית הממשלה בירושלים. "יש מקום לעשות סיור בבית המשפט העליון", הוותה אדלה לדב ניסני שהסביר כי סיורים בבג"ץ מיועדים לכיתות י"א. "אני מציעה לכם ללכת לשם ביום חופשי. בית המשפט פשוט מהמם. מרגישים שנשפך שם הרבה כסף", היא התעקשה.

"בית משפט השלום הוא 'המפעל'", המשיכה אדלה בהסבריה לתלמידים. "כל דבפין יכול לבוא לבית המשפט ולהגיש תביעה או בקשה". כשלא מרוצים מבית משפט השלום, "אפשר לערער למחוזי ומשם אפשר להמשיך לבית המשפט העליון שהוא מתחלק לשניים: ערעורים על המחוזי ומדור בג"ץ".

"מי יודע מי פונה לבג"ץ?" שאלה אדלה ואחד התלמידים

"ן, אשם או לא?"

"בטח אשם, 15 מכוניות גנובות שעל כולן יש טביעות אצבעות שלו, אם זה לא הוא אז מיץ"

"כיצד השופט מכריע כל כך מהר? זה נראה כאילו הוא לא מקשיב לטענות של הנאשם"

מיהר להשיב: "בג"ץ זה נגד המדינה". המדריכה עידנה את התשובה, "כן, מגישים בג"ץ נגד רשויות המדינה". כדוגמה היא הביאה את אליס מילר שעתרה לבג"ץ נגד חיל האוויר בטענה לאפליה כאשר סירבו לקבלה לקורס טיס. "היא פתחה פתח לנשים אחרות שרוצות להיות טייסות, אם כי בשלב מסוים היא עצמה נפלה מהקורס".

"אני יכול להגיש תביעה?" שאל לפתע אחד התלמידים. "רק באישור ההורים, כל עוד אתה לא בן 18, אלא אם כן מדובר בתביעות קטנות", השיבה אדלה. "משנת 1983, כיוון שהחליכים בתחום האזרחי מאוד מסורבלים, הרי על כל תצהיר העו"ד לוקח המון כסף, ואתה למעשה לא יכול לנהל את המשפט לבד, נקבע מדור נפרד – מדור תביעות קטנות – שבו אין עורכי דין, האגרה מאוד פשוטה, לא צריך שפה משפטית – אתה כותב בשפה שלך. רק מה, צריך לחכות. המועדים לקבלת משפט די רחוקים ומדובר בחצי שנה לא המתנה בדרך כלל".

"ואת בית המשפט אפשר לתבוע?" תהה תלמיד אחר. "את מי בבית המשפט אתה רוצה לתבוע? לפעמים הנהלת בית המשפט עושה טעויות. למשל, אם מוציאים צו עיכוב יציאה מהארץ למי שלא צריך, הוא יכול להגיש תביעה נגד הנהלת בתי המשפט, ולא פגים שילמה ההנהלה מאות אלפי שקלים על טעויות שנעשו בתום לב". התלמיד לא הרפה: "מה קורה כשבית המשפט טועה?" "תמיד אפשר לפתוח מחדש תיק, אבל פיצויים לא משלמים השופטים, אלא אוצר המדינה". בעניין הזה הוא צפוי לקבל בחלקו השני של היום תשובה אחרת.

אחרי עשרות שאלות מצד התלמידים, נפרדה אדלה מהכיתה שהיא חוזרת על הבקשה "לשמור על השקט ולא להוציא את השופטים מריכזו". התלמידים חולקו לקבוצות ואדלה המליצה על אולם 237 – "מעצרים" – שם שופטת "כבוד הנשיאה שולמית דותן".

לפני הכניסה לאולמי המשפט, תפס הרב ניסני את הצעירים לכמה הקדמות. "בחדר הקטן הזה התקבלו ההחלטות הכי חשובות במדינת ישראל. שימו לב איך מקום השופטים גבוה ממקום הנידונים. מדוע השופטים יושבים כל כך למעלה?" שאל, "זה בא כמובן להפגין את העליונות של השופט כלפי הנאשמים-נידונים. השופט הוא מעל כולם ולכן החלטתו היא ודאי נכונה. אני חושב שצריך לעשות את זה גם בבית הספר – שהמורה יהיה מעל התלמידים והם יסתכלו עליו מלמטה. מה אתם אומרים?" – "לא נראה לנו"...

"תשימו לב לסימבולים, ללבוש של עורכי הדין ולגלימות של השופטים. תסתכלו בעיניים של האנשים. תראו אנשים במתח נוראי, תקשיבו לדיונים, זה חשוב".

להחליט על מיליארד שקל בשנייה

הרב ניסני סיים והתלמידים זרמו לאולמות הקטנים של בית המשפט. בכל חדר יש שני ספסלים, הרבה אנשים לא יכולים להיכנס לשם. באולם 237 עמד השוטר משה נסים ודיבר עם עורכת הדין של עצור שמואשם בתקיפה של אביו. הנאשם נדרש להביא ערב כדי לשחרר אבל הוא טוען שאין אף אחד שיכול לעזור לו, גם לא אמו הישישה. התלמידים התיישבו על הספסל מהופנטים מהדיון בין הנאשם לשוטר ומהמשפט שזרק לו בסוף השיחה "אל תדאג, אתה תראה שלקראת בית המעצר פתאום תיזכר שיש לך ערבים".

לא חלפו שתי דקות והנה מגיע עצור שני, עם שני מג"ביקים גברתנים המחזיקים אותו מכל צד. על ידיו אזיקים כבדים וגם רגליו קשורות בשרשרות ברזל. האיש מואשם בתקיפה ובאחזקת סמים.

העיניים רגילות לראות פושעים ועבריינים באזיקים בטלוויזיה ומעל דפי העיתון. במציאות זה שונה מאוד. כשרואים אדם כבול בשלשלאות של ברזל, מובל בידי סוהרים, כנוע ועייף ונתון לחסדי אדם אחר שישפוט אותו, אי אפשר לזופף בשלט ולהעביר ערוץ. הלב נחמץ, והסקרנות גוברת – מה הוא עשה? האם השופטים ירחמו או 'יחתכו' בקרירות?

ערך דינו דורש שחרור בערבות. נשיאת בית משפט השלום, שולמית דותן, נכנסת לאולם. כולם עומדים. היא מסתכלת על התלמידים ואחר כך על הנאשם. אחרי דקות ספורות היא חותכת. האיש קיבל צו הרחקה ודרישה להבאת ערב. הוא זועם על ההחלטה, אבל השופטת מהסה אותו ומאיימת שתעיף אותו. "איזה שיגעון השופטת הזאת", הוא מפטיר ויוצא עם השוטרים.

שאר הכיתה קובלה תיקים מעניינים לא פחות. אביעד אמדה, אחד התלמידים, נכח במשפט של גנב מכוניות. "נו, אשם או לא?" שואלים אותו חברין, "בטח אשם, 15 מכוניות גנובות שעל כולן יש טביעות אצבעות שלו, אם זה לא הוא אז מיץ" מתן בטש, חברו, מאשר בהנהונים. משפט אחר עסק באחזקת סמים אצל קטינים ומשפט נוסף בשוהה בלתי חוקי. חלק מהתלמידים שאלו כיצד השופט מכריע כל כך מהר. "זה נראה כאילו הוא לא מקשיב לטענות של הנאשם".

"זה לא כמו בסרטים", אמר הרב ניסני באוטובוס, בדרך לתחנה השנייה במסע, בית הדין לענייני ממונות. "ראיתם אילו אולמות קטנים, וכמה המערכת עמוסה. השופטים כאן יכולים להחליט על 2 מיליארד שקל בשנייה", הסביר.

"רבים חושבים שהמשפט מתנהל בבית הדין הגבוה לצדק – בבג"ץ", אומר הרב ניסני, "עיקר המשפט, או 90 אחוזים מעבודת המשפט, מתבצעים בבית משפט השלום. שם מגיעים התיקים הפשוטים והאנשים הפשוטים עם כל הבעיות שלהם. שם האדם הרגיל נפגש עם החוק. המקומות האלה רחוקים מעין הזרקורים וגם מאג'נדות פוליטיות, שם אין אידיאולוגיות גדולות. התקשורת והציבור מדריים בעיקר למה שקורה בבג"ץ, ובעצם, בלימוד שלנו אנחנו מנסים לעסוק בעניינים שעוטפים ומקיפים את בית משפט השלום והמחוזי".

הנושאים שעולים בלימוד במגמה המשפטית של ישיבת לפיד מודיעין הם נושאים כמו דיני נזיקין, דיני חוזים – כיצד נערך חוזה, דיני שליחות, קניין, אם פונדקאית, המתות חסד . ומה עם פוליטיקה? לא ממש. הרב ניסני מתנגד לתפישה שמזהה את בג"ץ כאויב רע ומר. "יש הרבה דברים חיוביים בבג"ץ, וגם הדברים שלא, שלהם מתנגדים זרמים מסוימים בציבור הדתי, לא ממש קשור במשפט עברי. גם במשפט העברי יכול להיות עמדות שונות", טוען הרב ניסני.

תחנה שנייה: בית דין לענייני ממונות - ממלכת המשפט העברי

הרב עידו רכניץ, מנהל רשת בתי הדין לענייני ממונות "ארץ חמדה – גזית" בירושלים, לא חיכה הרבה ומיד הנחית את הפצצות הכבדות על התלמידים. "בן-גוריון, בצעד מעליב כלפי המורשת שלנו, חוקק את החוק הראשון בכנסת שקבע כי החוק הבריטי ימשיך להיות תקף בארץ למעט הספר הלבן. אני אומר 'מעליב', כי בעצם מדינת ישראל אמרה לבריטים: 29 שנה אנחנו נלחמים בכם כדי שתלכו מפה, ועכשיו כשסוף סוף אתם הולכים אנחנו מבקשים שתשאירו את החוק שלכם. זה דבר מדהים, בשביל מה נלחמנו בבריטים? כדי שבסופו של דבר החוק שלהם יישאר פה?"

הרב עידו רכניץ

"מערכת המשפט איננה מערכת ניטרלית", קובע הרב רכניץ וממשיך: "התורה חושבת, הקב"ה חושב, שהשאלות המשפטיות הן שאלות דתיות והן נושאות ערך דתי". בשלב הזה בוחר הרב רכניץ להקריא קטע מכתבי הרב קוק כשהוא מעיף מבט חטוף לתלמידים ומודיע ש"זה קצת קשה אבל אנחנו נתגבר": "'המינות הפקירה את המשפט', כותב הרב קוק, 'תקעה את עצמה במידת הרחמים המדומה הנוטלת את יסוד העולם והורסתו. ומתוך עקירת יסוד המשפט מתוכנו האלוקי תופסת אותה הרשעה היותר מגושמת'", והרב רכניץ ממהר לפרש לאורחיו: "אין ואקום. אם המשפט הוא לא אלוקי אז נכנסת שם הרשעה היותר מגושמת. הרב קוק דיבר על המשפט הרומאי. כשהנצרות אמרה שהיא עוסקת בחסד וברחמים ומפקירה את התחום המשפטי, מיד היה מישהו שנכנס. ומערכת המשפט היא מערכת של ערכים. כלומר, לוקחים ערכים והופכים אותם למערכת כללים שמחייבת כל אחד ואחד מאתנו. כשבית המשפט העליון אמר 'נוהל שכן אסור', הוא לא אמר אמירה טכנית אלא אמירה עקרונית, ערכית".

אחרי כל הדברים האלה, התלמידים לא נשארו חייבים והשאלות החלו לזרום בזו אחר זו. "אין בריירה היום אלא לפנות לבית המשפט הכללי", קבע אחד התלמידים. תלמיד אחר שאל איזו סמכות, במובן של כוח ויכולת אכיפה, יש לבית הדין לענייני ממונות. הרב רכניץ התמודד לא רע עם השאלות ולאחר כך המשיך עם ההתחבטויות, אחרי בן-גוריון הגיע תורו של נשיא בית המשפט העליון לשעבר, אהרן ברק.

"חוק יסודות המשפט 1980 אומר כי לפי החוק הבריטי כאשר ישנו ספק שאיננו מוכרע בחוק, כלומר החוק לא מתייחס למקרה כלשהו, זה קורה לא פעם, השופט בארץ ישראל צריך לפנות לפסיקה הבריטית", מסביר הרב רכניץ. "במהלך ארוך של תיקוני חקיקה לקחה הכנסת כמעט את כל החוקים הבריטיים, והפכה אותם לחוקים ישראליים. אחד החוקים שנשאר היה חוק יסודות המשפט. ב-1980 נעשה תיקון קטן לקלקול הגדול – ובמקרים שאין לגביהם חקיקה יכריעו לפי עקרונות הצדק והשלום של מורשת ישראל. רוצה לומר לבית המשפט העברי".

אך באותה שנה, 1980, התרחש הסיפור הבא שהביא לעקירת המשפט העברי מספר החוקים, כך לפי הרב רכניץ. מסופר על מר הנדלס שנכנס לחדר כספות בבנק, שם הוא מצא על הרצפה סכום כסף גדול. הנדלס, שחשב שהמזל האיר לו, הרים את התבילה והחל לצעוד לכיוון היציאה מהבנק. אלא שפקיד הבנק טען שמדובר בכסף של הבנק כיוון שהתחבילה נמצאה בשטח המוסד. למקרה הזה, מספר הרב רכניץ, לא היה פתרון מפשטי, ואחרי כמה התכתשויות בשלוש ערכאות בתי המשפט פנה הנדלס אחר כבוד למשפט העברי, כמתבקש מחוק יסודות המשפט. מר הנדלס פנה לרב עובדיה יוסף והוא פסק לפי השולחן ערוך כי הכסף שייך למוצא - למר הנדלס. פסיקתו של הרב עובדיה הוגשה לבית המשפט כחוות דעת משפטית. אלא שבאותו בית משפט ישב כבוד השופט אהרון ברק והוא סירב לקבל את חוות הדעת של הרב עובדיה יוסף.

"לעולם אין לומר ששיטה פלונית תהיה יקרה לנו כאשר תהא עומדת מעל שיטות אחרות ולה זכות בכורה בהשראה פרשנית", ציטט הרב רכניץ את דבריו של אהרן ברק ופירש: "לתפישתו של אהרן ברק אין עדיפות למשפט העברי".

"לפי מה שאתה אומר יש בעיה ללכת לבית המשפט?" נשאל הרב רכניץ. הוא השיב שמדינת ישראל מתעלמת ממשפט התורה ובכל זאת אפשר לחלק את מערכת המשפט לשלושה חלקים: אזרחי, פלילי ומנהלי. על פי ההלכה תביעות אזרחיות צריכות להיות נידונות בדין תורה. בתחום הפלילי – למדינת ישראל יש סמכות לנהל (כיוון שבאין מלך הסמכות חוזרת אל העם והעם מעניק את הסמכות לנבחריו) ועל כן אפשר לפנות לבית המשפט. בתחום המנהלי – פסיקות בג"ץ הן פסיקות רכיות וההלכה יש מה להגיד בעניין, אך כידוע בשלב הזה אין ברצון רשויות המדינה ומוסדותיה להשתית את פסיקותיה הקרקעונית והמוסריות ע"פ בית הדין ועקרונות המשפט העברי. בית הדין לענייני ממונות פועל בגבולות הגזרה של התחום האזרחי".

אחרי ההקדמה הארוכה של הרב רכניץ באשר למעמדו הרעוע של המשפט העברי בספר החוקים הישראלי, עבר הרב לדבר על האפקטיביות של בית הדין לענייני ממונות מול בית המשפט הישראלי. "חשוב לנו מאוד שלבית דין תהיה סמכות אכיפה. בית דין זה לא גמ"ח, זו לא פעולה בבני עקיבא. בית דין זה דבר מחייב". גם כאן התאפשר לתלמידים לשאול בחופשיות והם לא פספסו את ההזדמנות.

"אפשר לערער על ההחלטות שלכם?" שאלו התלמידים. "יש אפשרות לערער, בודאי. נכון, כולם נחמדים עד שהם מפסידים בבית דין. לכן יש להם שתי אפשרויות: האחת, לפנות לערעור בתוך בית הדין על ידי אב בית דין אחר, ואפשרות שנייה היא ללכת לבית המשפט המחוזי ולומר להם שבפסיקה של בית הדין יש בעיה ערכית, או בעיה של הגינות. אם הוא יטען שלא נתנו לו לדבר או שהדיינים קיבלו שוחד חס וחלילה – קיימת אפשרות לבטל את הדין. בפועל עד היום שום פסק דין שלנו לא בוטל".

התלמיד חנוך כץ שאל: "מצד אחד אתה אומר דינא דמלכותא דינא, מצד שני אתה אומר שיש חוקים מסוימים שאתה מקבל וחוקים אחרים שלא, איך זה מסתדר?"

"להלכה יש עמדה, שחור-לבן, אבל לא הכל שחור ולא הכל לבן", פתח הרב רכניץ. "העמדה ההלכתית המרכזית אומרת שמדינת ישראל היא דבר מצוין אבל היא יכולה להיות עוד יותר טובה. החלק הטוב הוא למשל החוק הפלילי שדואג לקיום החברה הישראלית בעניינים כמו גנבה, חוקי תנועה, מסים, הטרדות מיניות. אך יש לה גם חלקים פחות טובים – אלו החוקים האזרחיים והמנהליים, כמו חוק החזרים או חוק המכר. אולם גם בתוך החלקים האזרחיים יש דברים טובים כמו חובת רישום נכס בטאבו או הגנה על זכויות יוצרים".

מה הדבר הכי חמור שאתם יכולים לעשות?

הרב רכניץ: "לחייב כסף".

מה מקומו של עו"ד בבית הדין שלכם?

"בית הדין, בשונה מבית המשפט, לא מחייב אותך להביא עורך דין. יש פה משהו הרבה יותר עמוק. בדרך כלל כשמגיעים למשפט העו"ד שלך חוקר אותך ואז יש עו"ד כמו יעקב וינרוט או אביגדור פלדמן מצבך יהיה טוב יותר מאשר אם מצאת עו"ד ב-5,000 שקל. גם סדרי הדין הם מאוד קשוחים, אם אתה לא תעשה את מה שצריך בשלב הנכון אתה תפסיד את כל התיק שלך. איך תדע לא להפסיד? אתה חייב לקחת עו"ד והוא יגיד לך מה לעשות. לעומת זאת, בבית דין הסמכות והאחריות לניהול התיק נמצאות בידיים של הדיינים. הדיינים יכולים להזמין עדים לחקור אותם. האחריות לחקר האמת היא האחריות שלהם.

בגדול – כל מה שצריך הוא שבעל הדין יספר את סיפורו".

לשאלה מי יכול לתבוע, מספר הרב רכניץ על נערה בת 17 שהגיעה לבדה לבית הדין לענייני ממונות בירושלים, עמדה לבדה מול המעסיק שלה, בעל אולם אירועים, ותבעה אותו על יום עבודה שלא שילם וגם על מכשיר הטלפון שלה שנגנב במקום העבודה – והיא זכתה. כל הדיון בתיק ארך שלושה חודשים", מספר הרב, "אם היא הייתה הולכת לתביעות קטנות היא הייתה נאלצת להמתין חצי שנה. אם זה היה מגיע לבית משפט השלום היא הייתה ממתינה 4 שנים. עו"ד שאומר לי שהפעם הבאה שהוא יכול להיפגש לדיון תהיה בעוד ארבעה חודשים אני קוצב אותו לארבעה שבועות בלבד. קצב החיים של בית הדין הוא קצב אחר לגמרי. התיק לא יכול להיגמר אחרי 4 שנים כאשר אתה לא זוכר על מה התיק ובחשבון הבנק שלך חסרים 50 אלף שקלים".

האם ההלכה יכולה להקיף את כל תחומי החיים של חברה ומדינה?

הרב רכניץ: "התשובה העקרונית שלי היא כן. התורה מסוגלת לנהל את העניינים בתחומים מדרגיים. אנחנו עוסקים בזכויות יוצרים, בחבלות, בדיני עבודה, בבנייה. התורה מסוגלת לקחת אחריות".

להלכה יש מענה לכל השאלות?

"להלכה יכול להיות מענה לכל, אך לא הכל נמצא בשלב הזה על המדף. חלק מהדברים מוכרעים רק כאשר אתה מנהל אותם בפועל. אני חושב שתורתנו מסוגלת לתת מענה לכל בעיה. אבל בשביל זה צריך סמכות. יש הבדל עצום בין דיונים תיאורטיים לבין הכרעות ממשיות שעול האחריות יושב על הצוואר".

אתה עוסק בבניית סוג של אלטרנטיבה למשפט הישראלי – האם היחס שלך למערכת המשפט כפי שהיא היום השפעה מהעבודה הזאת?

"אני חושב שבהחלט כן. מאז שהתחלתי לעבוד בבית הדין אינני ממהר לבקר לא את בית המשפט וגם לא את בית הדין הרבני כי אני יודע כמה קשה לעשות משפט צדק. גם למי שיש כוונות טובות קל ליפול, מכל מיני סיבות. צריך תמיד להתבונן בשני משיורים: במישור התוכן יש מחלוקת עמוקה בין הציבור האמוני-דתי מסורתי לבין הערכים של בית המשפט העליון. יש מישור שני שבו אנחנו גולשים לפעמים לזלזול במערכת המשפט הישראלית, וכמי שמתעסק בניהול של מערכת משפט, אמנם מערכת קטנה מאוד, אני חושב שהזלזול הזה איננו במקומו. לנהל מערכת משפט זה דבר קשה, יהודים אוהבים להתדיין ולהאריך בדיונים כפי שכתוב במדרש, ולא קל בשום מערכת משפטית, ולא משנה מה הבסיס הערכי שלה, להתנהל ולקבל הכרעות קשות. כל שלבקר עניינית – צריך, לזלזל בשופטי ישראל – לזה אין מקום".

הדין בין התלמידים על עולם המשפט נמשך גם אחרי השיעור של הרב עידו רכניץ. סביר להניח שהוא גם לא יפסק לעולם, לפחות לא בדור שלהם. המתח שיש בין מערכת המשפט הישראלית לעולם הדין התורני-הלכתי נמצא עמוק בהוויה הישראלית ואין בכוונתו להתפוגג בזמן הקרוב.

"מאז שהתחלתי לעבוד בבית הדין אינני ממהר לבקר לא את בית המשפט וגם לא את בית הדין הרבני כי אני יודע כמה קשה לעשות משפט צדק. גם למי שיש כוונות טובות קל ליפול, מכל מיני סיבות. לנהל מערכת משפט זה דבר קשה, לא קל בשום מערכת משפטית, ולא משנה מה הבסיס הערכי שלה, כך שלבקר עניינית – צריך, לזלזל בשופטי ישראל – לזה אין מקום

מה שבטוח, המסע הקצר של תלמידי המגמה המשפטית של ישיבת לפיד מודיעין יביא לוויכוח הבא בין עולם המשפט לעולם ההלכה אנשים בוגרים יותר.

לתיאום ביקורים בבית הדין של "ארץ חמדה - גזית" בירושלים אפשר להתקשר ל-077-2158215 או לפנות דרך אתר "ארץ חמדה - גזית".

"תלמיד חנוך כץ: "מצד אחד אתה אומר דינא דמלכותא דינא, מצד שני אתה אומר שיש חוקים מסוימים שאתה מקבל וחוקים אחרים שלא, איך זה מסתדר?

הרב רכניץ: "להלכה יש עמדה, שחור-לבן, אבל לא הכל שחור ולא הכל לבן. העמדה ההלכתית המרכזית אומרת שמדינת ישראל היא דבר מצוין אבל היא יכולה להיות עוד יותר טובה

הסרת משקפיים עושים רק בבית חולים. אסותא.
בשיטת A.S.A ללא חיתוך הקרנית
אסותא הסרת משקפיים בלייזר אופטיק
מחיר קבוצתי!
לבדיקת התאמה ללא תשלום 054-6799933
א'-ה' 10:00-16:00 02-580-580-8
www.assuta-optic.co.il

מחפשים את השידוך?
עשו השתדלות קטנה ואנחנו נעשה עבורכם את ההשתדלות הגדולה
אוסרי לגפן
הרשמו במאגר השידוכים היחודי אוסרי לגפן המקושר לשדכניות מכל חלקי הארץ ובע"ח התחברו בבשורות טובות במהרה!!!
ניתן לשלב בזמירון לשבת, ברכון ועוד.
לפרטים: 054-5758375 אלבום משפחתי

הס'פור של המשפחה שלך
הסב או הסבתא הגיעו לבגורות?
חוגגים יום נישואין, שבת חתן או בר-מצווה?
מתכננים אירוע משפחתי?
אלבום אישי-משפחתי ייחודי,
המספר את סיפורכם בליווי תמונות
ישדרג לכם את השמחה
וילווה אתכם ואת אורחיכם מכאן ולהבא.
לפרטים: 054-5758375 אלבום משפחתי

חיים על פי מקורות

קניות של גברים - חלק א'

רבים האתגרים העומדים לפני הגבר בעולם המודרני, אולם דומה שאחת החוויות המאתגרות והמעצבות שעליו לעבור היא הקניות השבועיות בסופר. נכון, ישנם גברים ששפר עליהם מזלם ונשותיהם נוטלות על עצמן משימה זו, יש גם מלמלן לעצמו בתסכול משהו בסגנון "שיבולת שועל, שיבולת שועל, לא. זה אורז, זה חיטה, איפה לעזאזל הם שמו פה שיבולת שועל?".

איור: יוסי שחר

לאחר כחמש דקות של חיפושים חסרי תוחלת, מגיע הגבר לנקודה שכל חייו מתמצים בניסיון להימנע ממנה, הוא צריך לבקש ממישהו עזרה. ולא זו בלבד שהוא צריך לבקש עזרה, הוא גם לא יכול לבקש אותה מגבר הכי הדבה שהוא יקבל זה חיוך אמפתי המשתתף בצערו, הוא חייב לבקש עזרה מאישה (אלא אם כן הוא נתקל בעובד של הסופר, כל עובד, גם זה שאחראי להרים את קופסאות השימורים שנפלו ובלבד שיש לו חולצה של סופר) שתענה לו במבט השמור לילדים שעל הקופה "כאן בטח לא תמצא שיבולת שועל. זה בין הפסטה לצבעי מאכל". לי אישית יש חולשה מיוחדת באגף הירקות. אם משהו יחליף יום אחד בטעות את השלט של תפוחי סמיח ותפוחי קינגמשהו, אז של הארטישוק והשומר, אין סיכוי שאני אבחר את הנכון מביניקם (אם כי עשיתי לי סימן - שומר זה הזה שנראה כמו חייזר).

"עתיד אדם ליתן את הדין על כל מה שראתה עינו ולא אכל" (קהלת על דוכני הטעימות)

צא וראה מה נאים מעשיהם של ישראל. בא אדם לסופר רעב מיד מגישים לו קערת דגנים, ממשיך בשיטוטיו מציעים לו מנה חמה בקעריית חד-פעמית, סיים את המנה מיד מביאים לו כוסית של יוגורט בטעם. אלא מאי, לא נעים לצאת חזיר ולקחת סתם טעימה, על כן גם האדם בא לסופר חמוש בילדיו שומה עליו לפנות לילד ליד דוכן הטעימות ולשואלו "חמודי, רוצה לטעום את היוגורט החדש של דנונה? (תגיד כן)", אם איתרע מזלו ובנפו בא, עליו לקשוט על פניו שיחת נימוסין הקשורה למוצר שהוא טועם "מה את אומרת?! זה במצבע? ואיפה בדיוק המדף של זה?" ורבים נפלו חללים שכדי שלא יצאו חזרזירים היו קונים את היוגורט במבצע. סוגיה לא פחות פשוטה היא איך להיפטר מהצלחיות החד-פעמית לאחר שסיימת את תכולתה ואתה רחוק כשני מילין מדלפק הטעימות. ובכן, זהו מקור המנהג היקר לקשט את מדפי הסופר בקעריות ובכוסות חד-פעמיות.

"בורו לך קופה נאה" (עאאא)

"יש קופה קצרה שהיא ארוכה וארוכה שהיא קצרה". וכבר אמרו חכמים "כל קופה שלא תבחר תהיה שכנתה קצרה הימנה". אם הבאת לסופר כדורי הרגעה זה הזמן להשתמש בהם. בעוד אתה מצפה בכליון עיניים לרגע שבו תשאל הקופאית שם קודמן "הקורנפלקס הזה שלך?" ואתה תענה בשמחה "לא, לא, זה כבר שלי", הרי שללקוח שלפניך יש סדרי עדיפויות משלו: "רגוע, רגוע, היה רשום שזה 1 פלוס ו'", "מה פתאום?" תענה לו הקופאית, "המבצע הוא על השניצל כרוב של סנפרוסט, אתה לקחת קשוטף של אוסם", "אז תבטלי לי את הקשטוף", יענה לה הלקוח הטרחן ויניח את הקשטוף במקומו הטבעי ליד המסטיקים והשוקולדים. או אז תרים הקופאית את השפופרת, "רגינה, אני צריכה להעביר כרטיס", שכן יש לכל שלפחות פעם אחת במהלך העברת המוצרים חייבת הקופאית לקרוא לקופאית הבכירה שאצלה נמצא הכרטיס. לאחר חמש דקות ובשעה בטוחה תגיע רגינה עם הכרטיס ואוטוטו ינוע הסדר הנע כך שתוכל להתחיל לבנות מגדל מוצרים על הסנטימטר שיתפנה.

מנה קרה בקופה? אויך סתם בקבוק 50 שקיות ונשארים בחיים? על זאת ועוד בפרק הבא...

רוצים לשלוח לי תובנות נוספות? (דוגרי? אין לי שום רעיון לחלק השני) שלחו לי katan.vlado@olam.co.il

לטורים קודמים - www.haim.tk (לא בשבת)

לראשונה

סניף בני עקיבא בקריית־ביאליק

מיכל הרבסט

קריית־ביאליק מונה מעל 39 אלף תושבים. רוב האוכלוסייה בעיר חילונית, ולאור העובדה שמעל עשרים שנה לא פעלה בעיר שום מסגרת דתית לילדים ולנוער החליט הגרעין החבדתי מטעם 'ראש יהודי' שבעיר לפעול. בתחילת השנה הוקם גן ממ"ד בעיר, ובשבת האחרונה אף החל לפעול בה סניף בני עקיבא. חודשים רבים עמלו אנשי הגרעין בכדי להשיג את כל הדרוש להקמת סניף מהיסוד. בזכות תמיכתו של ראש העיר אלי דוקורסקי הצליח הרעיון לתפוס תאוצה ולצמוח.

במהלך השבוע האחרון קיבלו היוזמים את מפתחות המבנה שיועד לסניף, ובמשך יומיים נקיו, שיפצו וצבעו את המקום. לאחר מכן פרסמו ברחבי העיר על פתיחת הסניף, באמצעות תליית שלטים וחלוקת פליירים בכניסה לבתי הספר היסודיים. בשבת האחרונה, שבת שירה, נפתח הסניף בפעילות חוגיות. לפעילות הגיעו מעל שלושים חניכים (שנשארו עד סוף הפעילות) מכיתות ב' עד ו'.

במהלך הפעולה עסקו המדריכים והחניכים בנושאים שונים ובלימוד היסטוריית התנועה, לימוד המנון התנועה ושיתוף פעולה בין החניכים. החניכים יצאו בשמחה וברצון לשוב בשנית.

המשך הפעילות יכלול נטיעות והקמת גינה בסמוך לסניף לכבוד ט"ו בשבט, פעילות בנושא ט"ו בשבט וארץ ישראל.

יישר כוח לכל החניכים שמגיעים וממלאים את הסניף. כל מי שמרגיש מתאים - כמובן דרושים להם מדריכים ומדריכות רציניים בביתות י"י-י"א שמוכנים לקחת על עצמם אחריות גדולה.

בתקווה לעוד ימים אורכים של פעילות טובה ומועילה.

לפרטים ולכל שאלה - מיכל, קומונרית סניף קריית-ביאליק, 052-6071904.

בס"ד
במה אחת בשיתוף עם תיאטרון 'עמוקה' מציגים:
תוציאו את השטיח מהבית!
תאורות מחיי הנישואים
משתתף: עידו לוינגר, דויד לפיד, אשרי מימון
תפאורה: רותי לוינגר
כתיבה וביימו: אזיז לייבוביץ'
חיזקי הסיזון ציורא לכ טוב נשלחים על ידי נשותיהם אל פריסון ברבע-ר. יועץ מומחה לחיי נישואים. פרנסוהא הפקיד מקבל את פניהם ומאחר שהתמהנה נשמרה מעבר לצפיי הבין מציע לבדנים לבם את שיטת הטיפול. האמורה של הפריסון. כמשך נשעה הם עוברים חווייה מעמיקה ומרגשת ושמוקה מפניע המלמדת אותם אומם סוד חיי הנישואים.
"תוציאו את השטיח מהבית" היא קומדיה מעולה על הסיטואציות האבסורדיות שבחיי הזוגיות ועל כל מה שמתחת לשטיח.
אמיר מגל
כל הופעות בשעה 21:00
מחיר כרטיס 70 ₪
בנרבע המופעים - 55 ₪
בדרישה מוקדמת
יד בנימין יום ש' 29/1
רעננה שלישי כ"ד שבט (1/2) מחסן שיריני לתיאטרון ואמנויות
פתח תקוה מוצ"ש א' אדר א' (5/2) אולם שרת
ירושלים מוצ"ש ח' אדר א' (12/2) היכל שלמה
להזמנות: tickets@bama1.co.il 1800-201-707
במה אחת - יוצאים לתרבות טובה www.bama1.co.il

בס"ד
מגדלי פארק נחלים
בשכונת הדר גנים
פתח תקווה
הזדמנות חד פעמית
למצטרפים
לקבוצת הרוכשים מהקבלן
א.ש.י פרשקובסקי
חברה לבניין בע"מ
דירות החל מ 1,150,000 ₪
לפרטים: 052-9966610 activeisrael@gmail.com

אירוח כפרי בקריית-שמונה
04-6940351 052-4261184
זה הזמן לחרמון
פינות ישיבה בין עצי הגן
מיזוג מלא וסלוניזיה בכבלים
בית-כנסת קרוב
קיטרינג מהדרין
הנחות לאטרקציות
סופשבוע סוף בחלון + שבת
מאלים לצוות ומשפחה

אירועים

שבת העם והארץ

סורניר כדורסל סניפי בני עקיבא

סניפי גבעת-שמואל ובני-ברק גאים להזמינכם ל"- "אביב גשר קוקה-קולה"- טורניר כדורסל 5x5 ראש בראש עד הגביע, בהשתתפות צוותי הנבחרה הטורניר סניפי: גבעת-שמואל, דרום גבעת-שמואל, בני-ברק, קריית-הרצוג ודרום. הטורניר יתקיים איה בימים שני ראש ביום בשבט (24.1) במגרש הכדורסל של בית הכנסת "מרשות", זבולון, החל מהשעה 23:41 בערב. דמי כניסה: 5 ₪ (תביאו עוד. יש קיוסק מ"ג-ר"ר-ף) כל ההכנסות קודש לסבסוד לחניכים מעוטי יכולת מסניפי התנועה. מצפים לראותכם, סניפי בג"ש ובי"ב.

"נקודה טובה" לצעירים/ות (גילאי 35-22)

מדי שבוע ביום ראשון מתקיימת בפחמ" תקווה פעילות לצעירים ולצעירות וגילאי 35-22) במסגרתה נפגשים לשיחות ולהרצאות בנושאים מעניינים שונים ומגוונים. ביום ראשון הקרוב בשעה 21:00 תתקיים שיחה השובה ומעניינת על פרשת פולארד עם סא"ל במיל' משה כץ, מרצה על פרשיות הריגול, מרכז קהילתי "מבראשית" רחוב רחבעם זאבי 2 שכונת הדר-המשובות. פתח-תקווה. 20 ש"ח השתתפות (כולל כיבוד ושתייה). פרטים מלאים על הפעילות אפשר למצוא באתר "רשימתפוצה" ובקבוצה "נקודה טובה" בפייסבוק.

השיעור הקרוב בבית יהודה ירושלים

קהילת בית יהודה (בית הכנסת של הרב אורי שרקי) מזמינה את ציבור הצעירים והצעירות (גילאי 30-40) למפגש עם **חיים פלק**, יו"ר עמותת ישפה, שתקיים ביום רביעי ב"כ "המבצע הזה על השניצל כרוב" בית יהודה, קריית שמואל, רח' שושנה 18, ירושלים בשעה 19.30. יוגש כיבוד בשבט (27.1) בשעה 20:15, מרכז קטורנו, הרצל 108 רחובות. חשאו אותנו בגוגל ובפייסבוק.

מפגש יח"ד צעירים ברחובות

יח"ד מזמינה את ציבור הרווקים/ות להצאה בנושא: "לא רק רומנטיקה באותיות - הגרפולוגיה ככלי להכרת עצמי וחולתי. המרצה: רחל מאור, גרפולוגית ומרצה לגרפולוגיה. ביום חמישי כ"ב בשבט (27.1) בשעה 20:15, מרכז קטורנו, הרצל 108 רחובות. חשאו אותנו בגוגל ובפייסבוק.

סדנת שינוי והעצמה בראש-העין

נפתחת סדנה חווייתית פעילה לשינוי והעצמה לנשים ונערות בראש-העין. החל מיום שלישי ד' באדר א' (8.2). בסדנה תרכשי כלים מעשיים להעצמה ולצמיחה אישית, ותלמדי לשלב וליישם אותם בחייך. לפרטים נוספים: מיכל 0547-794602. שני 0547-915166. מספר המקומות מוגבל.

סדנת זוגיות

אנחנו "מנהלות" אך רוצות גם להרפות. אנחנו דתמניות אך לומדות לשמוע עוד דעות, אנחנו חזקות אך רוצות להגביע אהובות - על כל אלו ועוד בסדנה חוויתית בהנחייתה של טובה רביב, מנחה להעצמה אישית וזוגית. 15 מפגשים, מפגש ראשון ב"א בשבט (26.1) בשעה 20:30 בבית שמש. לפרטים נוספים: 052-2383654 tovaraviv@inn.co.il

קניתם ט"ו-רקי? מימנתם את המשט הבא

עם הפרסום על צאת המשט הקרוב מטורקיה, יחד עם דבריו של ראש ממשלת טורקיה ארדואן נגד מדינת ישראל ובעד תמאס, יצאו בשבוע שעבר עשרות פעילי "רעננים" תנועת צעירי הציונות הדתית, למתחם שופרסל דיל בתלפיות, ירושלים, והקימו מיצג מחאה בקריאה לציבור הרחב להחרים את התוצרת הטורקית הנמכרת בחשתות השיווק השונות, שרוחיחה מועברים בצורה ישירה ועקיפה למימון פעולות נגד מדינת ישראל.

"עכשיו ברור שטורקיה מגלמת במדיניותה ובמעשיה הבוטים אנטישמיות טהורה המונעת מתפיסה ברורה, השואפת לחסל את המדינה היהודית", הסביר שם לעוברים והשבים. במיצג הועמד דוכן עם פירות יבשים תוצרת טורקיה ועליו קופת תרומה לטורו, מול דוכן המכול תוצרת הארץ של חברת "על המשקל". רבים מהעוברים והשבים צצאו על הדוכן, טעמו מהתוצרת והביעו הזדהות עם היזמה.

יר"ר "הרענים", יוני שטבון, אמר בסיום האירוע: "ההזדהות הרבה משקפת את המציאות האמתית בציבור הישראלי, שבאמת מחפש את המשמעות של פרשת ט"ו בשבט כחג יהודי וציוני. ט"ו בשבט, חג הנטיעות, הוא הים שבו הציבור בישראל מחדש מדי שנה את זיקתו לארץ ישראל ולחלום הציונות והתיישבות. השנה הגיע הזמן לחגוג את ט"ו בשבט ציוני באמת".

חיונך ילדים בקיבוץ לביא

מרצות: ד"ר חוה אנקוך, אילת בוכניק, הרבנית טובה בזק, הרבנית גילה חזני עורדת ריים. בין הנושאים: מרחבים וגבולות בחינוך, חיוך בחינוך בשולים סדנת יוגה-צחוק, גילוי יכולות אצל הילד, חינוך בנותינו לנשיות בקומה קופה. ימי שלישי, אדר א'-ניסן (15.2-5.4). "מבשר שלום" - 04-8348887, Mshalom1@neto.net.il נגרת 050-3231634

חוברת עזר לבבא בתרא

לומד בבא בתרא? מאבד את עצמך אל מול כל הדרי הדרכות והשטיות? רוצה לעשות סדר בראשך? בבא בתרא בצורה קלה זה הפתרון בשבילך. חוברת המסכמת ומתמצתת את הדינים והשיטות על כל מסכת בבא בתרא. לפרטים: מאור 0505-727709 (עדיף sms).

תושבי יפו הערבים תקפו את משתתפי שבת שירה בעיר

אברהם אמסלם

בשבת שעברה, שבת שירה, התקיימה ביפו שבת מיוחדת לחיזוק האחיזה היהודית בעיר. לשבת הגיעו כ-250 חבר"ה על מנת לחזק את תושבי יפו היהודים. במהלך השבת התפזרו המשתתפים לתפילות בחלק מבתי הכנסת הרבים השוכנים בשכונותיה המעורבות. התקיימו סעודות שבת מרוממות רוח ונפש, ובשיאה של השבת נערכה צעדה ברחובות העיר עד הנמל, במטרה לשיר את שירת הים הנקראת בפרשת השבוע מול גלי הים.

בשלהי הצעדה תושבים ערבים קללו וגידפו את המשתתפים ואף יידו בהם חפצים ופסולת. במוצאי שבת הגיעו חבורת נערים למקום שבו התאכסנו וגרמו לעימות פיזי שבו גם נפצעו שני נערים יהודים.

"זוהי עליית מדרגה" – ספרו המארגנים – "עשינו צעדות דומות בשנים שעברו בשבת שירה, שמחת־תורה וביום ירושלים באותם רחובות ואבותם היקפים, אך מעולם התגובות לא היו כה חריפות וקשות, עד כדי התערבות של ראש העיר, שטען שעורכנו פרובוקציות". "כאב לי מאוד שמתוך כל החבר'ה שהגיעו, לא היה אפילו מניין של בעיניים" – אמר אחד המשתתפים – "אני מרגיש שהפסוק מפרשת השבוע ...מה תצעק אלי, דבר אל בני ישראל ויסעו" – מתאים מאוד למצב שבו אנחנו נמצאים. יש זמנים שבהם צריך לעמוד מתפילה ועקה ולקנוט במעשים. למיטב ידיעתי לא הייתה ישיבה שלא חלו בה מודעה אז יצרו קשר עם אחד החברותים. ההזמנות הדלה היא תעודת עניות בעיניי. "יתכן כי אם היו 750 ולא 250 חבר'ה שעזעדיים, שרים ומפנינים נוכחות יהודית איתנה יותר, אף אחד לא היה מעז לזרוק עליהם אפילו בדל סיגריה".

כידוע בשנים האחרונות שנה תכונה יהודית רבה בעיר, בין היתר בזכות גרעין בנות השירות של אח"י, הגרעין התורני והישיבה, אך ההתעוררות הערבית דולקת בעקבותיה. "אנו מחויבים למשיך ולהקדים את אותם במספר צעדים, אחרת יפו תהפוך לאום-אל-פחם באמצע גוש דן".

משפחות המעוניינות להצטרף לגרעין, סניפים 1 ישיבות 1 אולפנות שמעוניינים בשבת קסומה - מוזמנים לבוא לחזק ולהתחזק.

דרושות דירות בתל-אביב!

יש לכם נכס למגורים בתל-אביב? חשוב לכם שיישמרו בו שבת וכשרות? לחברים בגרעינים התורניים בעיר העברית הראשונה דרושות בהחיפות דירות לשכירות בכל רחבי תל-אביב. ליצרת קשר: נעם 054-6713740 או noam@makom.org.il

עצת נפש

לאחן קשבת בנושאים שמירת הברית, נטיות הפוכות, התמכרות לאינטרנט ואובסטיות מיניות, אפשר לפנות ל-02 6541899 בימים: ב',ד' 23:00-20:00 www.atzat'nefesh.org

אבדות

ביום חמישי ח' בשבט נמצא בטרמפיאדה בכניסה לאריאל (לא במכללה) **שעון G'shock מדגם dw9052**. לפרטים: יהודה מאיר 054-5728631

אבדו **משקפי ראייה במעיין כנף** (דיר עזיז). אם מצאת אותם אשמח אם תפנה אליי. נתנאל- 052-8119388

בצעדת הל"ה נמצא **גן מוזיקה בקיבוץ נתיב הל"ה** בחניית האוטובוסים. המאבד מוזמן להתקשר לאביעוד 02-9973284

נשכחה **מגבעת** בטרמפ מצומת שערה לאלעד במוצ"ש בא 054-7670583

ביום חמישי א' בשבט אבד **תיק משובץ לעגלת תינוק**. לוגו עם חיונתה בטרמפ מקרני-שומרון לקדומים, שהמשיך לשבי-שומרון. מספרנו: 052,-3868105, חמדת.

ידיעות

בעילויות, יומות וידיוחים שלכם
לכאן ב-ok@olam-katan.co.il
(נא לציין בספר עלפון ליצירת קשר)

דרושים

דרושה **בת שירות לשנת תשע"א** לתפקיד הדרכה באולפנת זבולון **בראש־העין**. העבודה מתרכזת בעיקר בפן החברתי. לפרטים: יפעת 054-7672976

למוקד הסיוע לקשישים של אל"ח' בירושלים דרושים מתנדבים/ות מכיתה י' ומעלה. המוקד פועל בימי ראשון ושלישי בשכונת נחלאות ושולח מתנדבים לבתי קשישים באזור - לדבר, לעזור, להקשיב, להפיג את הבדידות ולהיות מקור לשמחה ולאור. רצה לתרום? ליהנות בקשר עם אוכלוסייה מיוחדת שהולכת ונעלמת? נשמח אם תצרו קשר. אודליה - 054-2210286.

שירות משמעותי נוצב מדודשות מדשיליב יעיר משעה שבת הכרכות, ואת, שמיניסטית/בת שירות יכולה לשעמוד שבת יפואית, עם הכרה כל מסכת בבא בתרא. לפרטים: מאור 0505-727709 (עדיף sms).

דרוש/ה מבחר נוצב מבדרשות מדשיליב לעבוד בקבלת רמון ומצפה רמון

דרוש יוסף הוהבציך שליט"א רב ביישיבות הר המור ומצפה רמון

דרוש חיים לוינגר שליט"א ראש אולפנת קריית ארבע

סגן אלוף הרב יצחק בן יוסף רב מחקדת זרוע יבשה

בס"ד
הקשר שלך לאבות
תפילין חברון
הענק לך ולבנך תפילין מהודרות שנכתבו בעיר הקודש חברון, סמוך למערת המכפלה. עם "תפילין חברון", זכות אבות תלווה אתכם בכל תפילה.
■ תפילין במיטב היהודיות ■ סופרי סת"ם מומחים
■ יריאי שמיים תושבי חברון ■ בתים בגימור איכותי
■ אפשרות לבחירת הסופר ולהשתתפות בהכנסת הפרשיות לבתים ■ אחריות מלאה ■ מחירים נוחים
ניהול מקצועי גרשון שטיינמן, 17 שנות ותק
ניהול יהושע שני
בין לקוחותינו:
הרה"ג רב לאומר שליט"א רב קריית ארבע-חברון
הרב יהודה שמחתי שליט"א ראש מכון התורה והארץ
הרב משאל רבין שליט"א רב בישיבת שבי חברון
הרב שלום אילתי שליט"א ראש כולל ישיבת ניר
הרב בני קלמנזון שליט"א ראש ישיבת שתניאל
הרב יוסף הוהבציך שליט"א רב ביישיבות הר המור ומצפה רמון
הרב חיים לוינגר שליט"א ראש אולפנת קריית ארבע
תפילין חברון Tefilin Hebron
להזמנת 24 שעות ביממה: 073-2211116 | tefilinhebron@gmail.com | www.tefilinhebron.com

בס"ד
שיל"ת
שירות לאומי תורני
שיל"ת שירות לאומי תורני - ההרשמה בעיצומה!
כמתנדבת בשיל"ת תזכי ל:
יחס אישי וליווי מקצועי של רכזת דתית
רב מיינע
אפשרויות דיור
הדרכות והשתלמויות
אווירתא שבועית
מענק ופיקדון עפ"י חוק קליטת חיילים משוחררים
תוכלי להשתלב בעשייה חברתית במגוון עמותות וארגונים חברתיים:
חיונך-גנים ובתי ספר | הדרכה-עבודה עם נוער
קליטת עלייה | הדרכת טיולים
מד"א, בתי"ח וקופ"ח | משטרה, שב"ס ועוד...
"יש לנו מקום להביא את עצמנו, מקום ליצמה, לחיות קשרים חברתיים ולהרגיש כחלק מכלי עדיו ואנשים חשקנים" - מתנדבת מרכז "יחד" לאנשים בעלי מיגבלות שכלית
אם גם אליך מדבר להיות שותפה לעשייה חברתית, צוות העמותה יסייע לך למצוא מקום להשתלב בו
www.shlomit.org.il 03-6129202
שלמת
3 ריי אינטן קאר וחבריו לחוויה of פעם בחיים
טליה 050-8289311

להשכרה בלוד
בלוד - נווה נוף, בקהילה צעירה ציונית דתית.
דירה 4 חדרים חדשה, קומה 6, מעלית שבת
לפנות לשי 054-2112383

בס"ד
"ואת עלית על כולנה" (משלי ל"א)
לקראת סיום הרישום
לכיתות ז' תשע"ב
אולפנת אמי"ת גבעת שמואל
מזמינה אותך לבוא ולהיות חלק
מחלום שהולך ונרקם
לאולפנה נאספו הטובות שבמחנכות והמורות,
הוקמנו מעבדות משוכללות ומבנה חדיש ומושקע
והעיקר עבורך -
יחס אישי וחם, רוח מיוחדת של חינוך לחסד,
שאיפה למצוינות ואווירה מיוחדת של משפחה אמיתית.
ניתן לקבל פרטים נוספים בפניה למייל ulpenags@amit.org.il
או בטלפון 052-3003111.
מספר המקומות מוגבל.

בימים ההם בזמן הזה

8:30
איזה מעצבנים ההורים האלה, למה הם רשמו אותי למסע הזה? טוב נו, נכתוב סטטוס, נשאל מי מגיע ונלך להסעה. העיקר שהבנות מגיעות.

00:30
שלפו אותי היישר מן השק שינה, דני שלף אותי במהירות האפשרית ואמר לי שיוצאים. ארגנתי את התיק, קצת תחמושת, קצת לחם וקדימה, צריך להתחיל לזוז. יצאנו מהר־טוב לכיוון הגוש ב־00:45 ולא נתקלנו בשום בעיה, הלוואי שכך זה ימשיך...

00:45
יואו, איזה קור, לפחות התחלנו את המסלול המעפן הזה. יאללה, עוד 5 שעות ומסיימים עם זה, העיקר ליצור רושם על כולם. המדריך שלי אמר שעדיף שנישאר קבוצה, נו בטח, הוא רוצה להעביר את הפעולות שלו כמו שצריך. נטשתי את כולם, יותר חשוב לי לפגוש את החבר'ה מהפייס, אולי דורון וחגי כבר הגיעו, נעשה צחוקים, נדבר עם כולם, העיקר לנצל את השטות הזאת, כמו שהמדריך שלי אומר, למ"ד דייט.

2:00
הולכים בשקט, לפני חצי שעה שמענו רחשים מהעשבים לידינו, אולי חזיה. כל הזמן טוביה ויונה דוחקים בנו קדימה, צריך להמשיך קדימה בכל הכוח, מזל ששלפו אותי מהבית, סוף סוף אני מרגיש שאני תורם לגאולתם של ישראל. אז מה אם התנתקתי לרגע מהבית, הכל למען אחיי הנצורים בגוש.

2:30
הו, הנה הם, יונתן המדריך עשה עצירה לפעולה, נצטרף אליהם ונמשיך בדרך. הוא מדבר על גבורת עם ישראל, על חשיבות מעשי השיירה, וכמובן יש צחוקים פה ושם, חטיפים, והעיקר, יש זמן לישון.

חלקת הל"ה בהר הרצל צילום: תמר הירדני

2:50
העייפות מעיקה כבר, אני חפץ בשינה, אבל דני מזרז אותנו ואומר שנשארו עוד שעתיים הליכה לעבר אחינו הנצורים ברבדים. הערבים הללו פשוט מְדַמִּים ליוונים, מונעים מאחיי הנצורים מים ואוכל והגנה, ממש המצור על ירושלים...

3:20
אחרי שינה ארוכה אנחנו ממשיכים ללכת, עולים את העלייה, עוברים את הכביש, ופה נפרדה דרכי מהשבט החביב, וחזרתי לצחוקים עם דורון ובנות שבטו. אני דווקא שמח שהגעתי לפה, ממש כיף פה, העיקר שיצאתי מהבית, כמו לצאת לסרט עם החבר'ה.

4:00
נתקלנו! הערבים מקיפים אותנו מכל עבר, דני וטוביה כבר נפלו, בעמדה שאני תפסתי מתחת לאבן החלקלקה מסתתרים גם יעקב ויורדן, הם יורים קדימה ואני אחורה, אחרי חצי שעה כזאת החלטתי להמשיך קדימה מהאגף, מעדתי ונפלתי לתוך בולען, נקעתי את קרסולי. קולות הירי מבחוץ נשמעו קרובים יותר ויותר. ואז פסקו הקולות.

5:00
אני ממש שמח שבאתי, גם היו פול צחוקים, וגם למדתי קצת על גבורה יהודית. הטקס בסיום היה מדהים, עלה גם איזה זקן אחד שניצל משדה הקרב, הוא סיפר את הסיפור שלו והיה ממש מעניין, וגם המיצג בסוף היה חוויה, במיוחד ההופעה של האמן הזה בסוף ולסיכום היה כיף.

5:00
הרבה שנים אחר המעשה, עליתי לבמה וסיפרתי את סיפורי, הנוער היום מדהים, הם שמעו את הסיפור בשקיקה. והכל למען ל"ה חבריי לשיירה. אחיי גיבורי התהילה. גיבורי עם ישראל. יהי זכרם ברוך.

רשות הדיבור

זו הפינה שלכם - שיר סיפור או כל מה שאתם רוצים לומר לאומה: reshuthadibur@olam-katan.co.il

תגובות ל"כבר לא ממש קיימת"

הקרן קיימת בעולם הזה ולעולם הבא

משה שטכלברג, יו"ר ועד טכנאים והנדסאים בקק"ל. טלמון שבארץ בנימין

בשבוע שעבר הציג עלונכם את קק"ל כגוש חומר שנותר ללא רוח חיים. לצערי, לא טרחתם מספיק לשמוע צדדים אחרים על פעולותיה הברוכות לטובת שיבת העם היהודי לארצו בדורות האחרונים. בשש־עשרה שנות עבודתי בקק"ל התוודעתי לפרויקטים הנפלאים שקק"ל עשתה, עושה ותעשה לטובת העם היהודי בארץ ישראל. כחברה־בת של ההסתדרות הציונית, הדירקטוריון נבחר ע"י המפלגות הפוליטיות הציוניות בארץ ובחו"ל, ותנועות ההתיישבות בארץ כמו הקיבוץ הארצי, תנועת המושבים, הקיבוץ הדתי ו'אמנה'. דירקטוריון זה מייצג את העם היהודי על שלל גווניו ודעותיו.

בשנת 1988 קבע בג"ץ ("חריש קציר") שאין להפלות בין יהודים לבני מיעוטים בהחכרת קרקעות. מאז קק"ל אינה עצמאית לנהל את קרקעות המדינה לפי כתב היסוד שלה.

קק"ל קיבלה על עצמה לנהל את משאבי היער והייעור בישראל, ופעילות חינוכית ציונית פורמלית ובלתי פורמלית לנוער בארץ ובחו"ל.

קק"ל נטעה עד היום 1.6 מיליון דונם יער והכשירה חניונים לנופש פעיל בתחום היער לרווחת תושבי המדינה ללא תשלום.

קק"ל הקימה כ־200 מאגרי מים לאיסוף ולאיגום של מי נגר ושיטפונות והם מכילים 240 מיליון קוב (15 אחוז מהצריכה השנתית).

קק"ל שיקמה את הנחלים המזוהמים, הרחיבה אפיקים בנחל תנינים, נחל אלכסנדר ונחל פולג. בזכות פעולותיה אלו שבו בעלי חיים לנחלים.

קק"ל הכשירה דרכים ליישובים בפריפריה ותשתיות לחקלאות. רק לפני כמה שנים הכשירה קק"ל את אדמות חלוצה, יתד ויבול לטובת תושבי גוש קטיף.

כיוון שהנהלת קק"ל נבחרת ע"י גופים פוליטיים ונתונה לפסיקות בג"ץ, אין קק"ל יכולה לפעול ע"פ השקפת העולם של מאן דהו. החלטות הנהלה מתקבלות באופן דמוקרטי, והלוואי שיכולנו ליישם את כל המאוויים הפוליטיים של גורם זה או אחר. לצערי, ואין זה סוד, הרפורמה שהציע ראש הממשלה מר בנימין נתניהו להפרטת הקרקעות נוגדת את השקפות העולם של קבוצות מסוימות בחברה הישראלית. קק"ל נאבקה לשמירת הקרקעות של העם היהודי, והצילה קרקעות רבות מהרפורמה המוצעת. בכתבה שפורסמה בשבוע שעבר האשים חבר הדירקטוריון אורי בנק את קק"ל ואת ועד עובדיה אשר נאבק להשוואת תנאי השכר של הפועלים החקלאיים תחת סכסוך עבודה מאושר כחוק. על מה מבקש להלין מר בנק? מה הוא מכנה 'אווירה אלימה', צעדי מחאה לגיטימיים להפסקת אפליה בין עובדים? האם חבר דירקטוריון זה הכיר אחד מעובדי השדה המשתכר פחות משכר מינימום, ועל שכמותם אומר הכתוב בספר דברים (ט"ו,יח) "משנה שכר שכיר עֶבְדֶּךָ" שפירושו שעובד המתפרנס רק ליום אחד ואין יודעים אם גם ביום הבא יתפרנס משלמים לו כפליים (עיין פירוש הנצי"ב על אתר), האם דאגת להשוות תנאי עובדים אלו המופָלים זה עשרות שנים?

מר אורי בנק טוען כי ועד העובדים אלים ומפוצץ ישיבות. הוא לא הסביר, כי הוא אינו יודע ואינו רוצה לדעת – למרות רצון הוועד להסביר – על מה ולמה נוצר בקק"ל סכסוך העבודה שאושר ע"י ההסתדרות, ומנוהל באופן אחראי ע"י מועצת העובדים שמגלה לכידות, ולא כמו חבריו בהנהלת הקק"ל. לאחר שהסברנו לו במכתב שאנו נאבקים לשוויון תנאים ועובדי המנגנון לא ירוויחו ולו שקל אחד ממאבק זה, ביקש מר אורי בנק שלא נכתב אותו כי אנו לא מעניינים אותו.

נכון, ועד העובדים לא נתן להמשיך ישיבה שבה החבר בנק ומרעיו לא רצו לדון בהשוואת התנאים ובאפליה הקיימת. היה ממי ללמוד כיצד סוגרים ישיבה, מחבריו באסֵפה הכללית.

הלוואי שקק"ל הייתה יכולה להתנהג כמו תנועת 'רגבים' ולדרוש שכל האדמות בארץ ישראל ישתייכו לעם היהודי בלבד. אבל קק"ל, בשונה מתנועת 'רגבים', מייצגת את כל העם היהודי בארץ ובתפוצות. האם בחרת, מר סמוטריץ', לשפוך את התינוק עם המים? ואם בחרתם בכתבתכם לציין את משכורתו של יו"ר קק"ל, אולי היה כדאי לבדוק אם זה נכון, ואולי עברתם על איסור רכילות ולשון הרע? בינינו, העיתון הכלכלי 'גלובס' פרסם רק בשבוע שעבר את שכרו של היו"ר.

אילו הייתם טורחים ופונים לארגון עובדי קק"ל בוודאי הייתם מקבלים תשובות, ואנו היינו כנראה שמחים לבשר לכם שגם הגישור בין ההנהלה לארגון העובדים הצליח בחלקו הראשון וחלק מעובדי השדה יעברו למעמד של עובדי התקן ואף יספקו מעל מיליון שתילים לט"ו בשבט.

מדוע בחר עלון תורני המופץ בבתי כנסיות עבור בני נוער לנהוג כפי שנהגתם, למה הנוער יעסוק בדברי הבל אלו בשבת?

אנו בקק"ל נמשיך לשמור על "מפלס החזון והערכים" כפי שציינתם בכתבתכם, בשיתוף העם היהודי ולא כקבוצה קטנה.

יש מה לתקן גם בכתבה וגם בקק"ל

משה יוגב, חבר דירקטוריון קק"ל

1. אמת בפרסום – משכורתו של יו"ר קק"ל צמודה למשכורת שר, ועומדת על כ־40,000 שקל בחודש ולא 100,000 שקל כפי שפרסמתם.
2. סגני היו"ר אינם נהנים מנהג צמוד.
3. תפיסת קרקעות – לא סוד שיש מאבק על קרקעות הלאום. דווח כי מיליון דונם מאדמות המדינה נתפסו ע"י זרים. קק"ל נלחמת בתופעה ע"י ייעור מסיבי. הצבנו יעד של 15,000 דונם מדי שנה. נכון שקק"ל לא עושה די בנושא הרכישה, אך כמות הקרקע המוצעת למכירה נופלת בהרבה מ־15,000 הדונם שציינתי, כלומר, היסוד של תפיסת הקרקע מתקיים.
4. אינני מתעלם מהבעיות, והן לא קטנות, אך ראוי לאזן את התמונה.

תגובתו של אורי בנק, המייצג את האיחוד הלאומי

בדירקטוריון קק"ל, למכתבו של מר שטכלברג:

האזכור של קביעת בג"ץ שלפיה אין להפלות בין יהודים לערבים בשיווק הקרקעות אינו רלוונטי בגלל העובדה – שאף הוזכרה במפורש בכתבה המקורית – שלאורך כל הקדנציה הפצרתי בחבריי לנקוט צעד אמיץ של ניתוק סופי של קק"ל ממערכות המדינה. זאת על מנת שקק"ל תוכל לשוב להיות אך ורק חברה פרטית של העם היהודי. רק כך תוכל למלא את ייעודה בשימור אדמות ארצנו, שנקנו מכספו הפרטי של העם היהודי בעבר ובהווה, למען הדורות הבאים – העם היהודי של העתיד.

מר שטכלברג מלין על כך שכיניתי דברים שהוא רואה כ"צעדי מחאה לגיטימיים" במסגרת סכסוך עבודה כהשראת "אווירה אלימה". לצערי, איאלץ להגיב לכך על ידי פירוט הצעדים הנוספים שדווח לי שננקטו בידי נציגי ועד העובדים ושלא הוכחשו על ידם, על מנת שקוראי 'עולם קטן' יכריעו בעצמם אם יש בהם לחולל אווירה של בריונות ואלימות או שהם צעדי מחאה לגיטימיים:

א. הגעת נציגי ועד העובדים לישיבת עבודה מקצועית של מנכ"לית קק"ל עם ראש מועצה אזורית כדי "לפוצץ" ישיבה זו – תוך הבכתה וביזוי תדמיתה של קק"ל.

ב. פלישתם של האקרים מטעם הוועד לתיקיות המחשב של המנכ"לית ועובדים אחרים וחסימת גישתה של המנכ"לית למחשב שלה ע"י החלפת סיסמתה.

ג. פריצה פיזית של עובדים לתוך לשכתה של המנכ"לית עם תופים ומשרוקיות וביצוע "הרעשה" במשך דקות ארוכות באופן שאינו מאפשר לה לבצע את עבודתה.

ד. החלפת מנעול דלתו של עובד כדי למנוע את כניסתו למשרדו.

ה. איומים מפורשים של ראשי ועד העובדים על חברי דירקטוריון כי הם יחקרו את עברם ויגישו נגדם שלל תביעות משפטיות במידת האפשר. כל זאת מכיוון שחברים אלו "העזו" לבקש שישיבת דירקטוריון תאובטח על מנת שוועד העובדים לא יוכל לשוב ולפוצץ אותה.

הבהרת המערכת

אנחנו שמחים על ההבהרות ועל תיקוני העובדות שנשלחו ביחס לכתבה על קק"ל משבוע שעבר, בעיקר על תיקון גובה המשכורת האמתי של יו"ר התנועה. שלא כפי שפורסם, גובה השכר האמתי שלו הוא: כ־40,000 שקל ברוטו. התלוש פורסם השבוע בעיתון 'גלובס' ושכר הנטו על פי התלוש הוא: 17,770 שקלים.

המערכת מתנצלת על הטעות הזאת, אך עומדת מאחורי התמונה העגומה שהכתבה תיארה בדבר מצבה הפנימי של הקרן הקיימת לישראל ותפקודה. יצוין שגם השבוע ניסינו לשוחח עם יו"ר קק"ל אפי שטנצלר כדי לעמת אותו עם הטענות שעלו בכתבה, אך לצערנו טרם הצלחנו.

תגובות ל"עומד במבחן"

על מבחן הכניסה האחיד לישיבות התיכוניות ולאולפנות

יורים לעצמנו ברגליים / אמא

יישר כוח לאברהם ליפשיץ על היזמה הברוכה להקל על ילדינו בתהליך הקבלה לכתה ט' בישיבות ובאולפנות. אכן, תהליך זה עזר לַילדים רבות, אך עדיין יש מה לשפר ולקדם בתהליך הנ"ל.

ראשית, ההוצאות על המבחנים לא ירדו אלא רק עלו – בני נבחן במבחן הארצי ושילם 75 ש"ח, בנוסף הוא נבחן בשלוש ישיבות ולכל אחת הוא שילם 150 ש"ח, כיוון שכל ישיבה קיימה ראיונות ומבחנים בגמרא וביהדות.

הוא עדיין היה צריך לחכות במתח רב לתשובות משלוש הישיבות והמתח היה רב כיוון שאתה צריך להיות בעשירון העליון ע"מ להתקבל לישיבה, בין חבריו היו ילדים נהדרים עם מידות מקסימות ואפילו ילדים חכמים, שקיבלו תשובות שליליות מכל הישיבות שאליהן הם הלכו.

אנו יורים לעצמנו ברגליים, אנו משקיעים המון בחינוך ילדינו, ודווקא אנו כציבור שכל כך חשוב לו החינוך – פוגעים בילדים שלנו בתהליך הקבלה לישיבות ולאולפנות. אני לא יודעת מה הפתרון אבל עד שלא עברתי עם הבן שלי את התהליך, לא הבנתי את גודל הבעיה.

עוד לא ממש עומד במבחן

יהודה, תלמיד כיתה ח'

כמה מהדברים שאמר אברהם ליפשיץ בכתבה אינם תואמים את העובדות בשטח.

המבחן לא חסך שום טרטור ברחבי הארץ, מכיוון שלא רק שהיינו צריכים לנסוע לכל הישיבות כפי שהיה עד כה, שכן כל ישיבה מזמנת לבחינות בגמרא ולריאיון אישי, אלא שבחלק מהמקומות היה צריך לנסוע למקום נוסף כדי להיבחן במבחן האחיד שהתקיים במוקדים מאוד מסוימים. כמו כן, גם לגבי החיסכון בכסף הדברים אינם נכונים. בכל ישיבה אנו נדרשים לשלם לפחות 100 שקלים כדמי רישום בנוסף ל־75 השקלים ששילמנו בשביל המבחן האחיד.

ביום הבחינות היה חוסר סדר וארגון. היו מקומות שכלל לא הגיעו אליהם בוחנים או שבא מספר מועט של בוחנים שלא תאם את מספר התלמידים. הבוחנים היו לרוב מבוגרים מאוד ללא יכולת השלטת משמעת – דבר שגרם לבלגן ולהפרעות במהלך המבחן.

ניתן זמן קצר מאוד למספר שאלות גדול, והבוחנים הודיעו כל רגע עוד כמה זמן נשאר לסוף המבחן –
דבר שהקשה על הריכוז והלחיץ מאוד.

לדעתי הרעיון של המבחן האחיד בבסיסו הוא מצוין אך הביצוע עדיין אינו טוב.

הפרשים החסרים / מרים

התאכזבתי שלא הוצגו כמה זוויות נוספות של המהלך הארצי. אמרו לנו שנקבל תשובות ממנהל החינוך הדתי. לא אמרו לנו מתי נקבל את התשובות, ואיך – בדואר? בטלפון? במייל? ולמי שאין לו מייל? (יש עוד כמה כאלה במדינה). למה אנחנו צריכים להיות עכשיו בחוסר ודאות במשך זמן לא ידוע?

מבחני הכניסה היו 'מבחני קרני'. מבחני קרני, למי שלא יודע, הם מבחני יכולת. מבחנים פסיכוטכניים. זה מאוד מאוד פוגע בילדים שהיכולת שלהם בינונית, אבל הם שקדנים או שיש להם ידע נרחב כי הם בעלי זיכרון טוב, או שהם מתעניינים בנושאים מגוונים. כל זה לא יבוא לידי ביטוי במבחן קרני, וחבל מאוד!

בהצלחה לכל תלמידי כיתות ח' באשר הם.

הבהרות של מנהלת חמ"ד

אנו מודעים לכך שעדיין צריך לשלם לישיבות השונות וכן שחלק מהתלמידים נסעו למקום הבחינה, הדגש אינו על מה נותר לתקן בעתיד אלא על גודל התיקון לעומת העבר. בעבר נאלצו ההורים לשלם בכל ישיבה מאות שקלים בעבור הליכי היבחנות כפולים. הבחינה האחידה הוזילה משמעותית את ההליך בכך שהבחינה נעשתה פעם אחת, ושאר הגבייה בהליך הופחתה משמעותית לעומת העבר (עשרות שקלים בכל ישיבה במקום מאות!)

גם עניין המרחק נפתר משמעותית – בעבר נאלצו התלמידים לנסוע בכל רחבי הארץ, עתה המרחק בדרך כלל צומצם משמעותית, ובעיקר כמות הנסיעות הופחתה. אם בעבר תלמידים נסעו פעמיים לכל ישיבה – פעם אחת לבחינות ופעם אחת לראיונות – הרי שעתה צומצמה נסיעתם לפעם אחת בלבד, מלבד המבחן הארצי.

קראנו את ההערות האחרות וכמובן שבעתיד יעשה מאמץ להוסיף עוד מרכזי בחינה ולצמצם עוד יותר את הצורך בנסיעה.

מסורת של מצוינות
אוניברסיטת בר-אילן
בית הספר להנדסה אוניברסיטת בר-אילן מחזיקים אותך קדימה

בית הספר להנדסה חוגג עשור

הנכם מוזמנים לכינוס מתעניינים בלימודי הנדסה
ביום חמישי כ"ב בשבט תשע"א, 27 בינואר 2011
בין השעות 16:00-19:00

בואו ללמוד בבית הספר להנדסה בבר-אילן ורכשו מקצוע שפותח את כל הדלתות. חברי סגל בעלי מוניטין, יחס חם והנחיה אישית, מחקר בסביבה טכנולוגית מאתגרת, מעבדות הוראה ומחקר מהמתקדמות ביותר, קומפלקס בניינים מפואר ושירותים מיוחדים לסטודנט, הופכים את הלימודים לחוויה מרתקת.

בבית הספר מגוון קורסים לתואר ראשון ולתארים מתקדמים:

תואר ראשון B.Sc	תואר שני	תואר שלישי
הנדסת חשמל הנדסת מחשבים הנדסת חשמל משולבת בפיזיקה	הנדסת חשמל M.Sc תחומי התמחות: עיבוד אותות, מיקרו-אלקטרוניקה, אלקטרו-אופטיקה, תקשורת, מחשבים	הנדסה Ph.d בתחומים: הנדסת חשמל ומחשבים וביו-הנדסה

מסלול מיוחד לעתודאים מצטיינים

טלפון: 03-5317733 פקס: 03-7384051
דוא"ל: Engineering.School@mail.biu.ac.il אתר: www.eng.biu.ac.il

WWW.BIU.AC.IL
חפשו אותנו ב-
בית הספר להנדסה בר-אילן
*9392

אוֹרִיָה
מדרשת אוריה
אור התורה במרכז

סדנא
למודעות נשית וזוגיות
במדרשת אוריה

נפגוש את כוחות החיים שבנו-בגוף ובנפש
נעמיק בהכרות עם המהות הנשית ונתחבר אליה בשמחה.
נלמד כלים להתנהלות זוגית בריאה ומצמיחה.
בהנחיית הרבנית תהילה טאוב
בימי שני בשעה 19:30 בין התאריכים י"ט שבט-ח' ניסן (24.1-12.4)
מיועד לנשואות ולרווקות.
לאחר מכן מתקיים שיעור ב-21:15 עם הרב ערן יונגר
בנושא: "עיון בפרשיות השבוע-במבט לדורנו"
מדרשת אוריה: רח' הרימון 1, גבעת שמואל
פרטים והרשמה באתר: http://oria.org.il
או בטל 052-7710939 (אפשר בהודעה)

כתר digital בשבילנו אתה מלך
החל מ - 47 אג'
להזמנה לחתונה!!

02-6557860
רח' בית הדפוס 16, גבעת שאול ירושלים
yoni@keterpress.co.il www.keterpress.co.il

הסימפוניה נמשכת...
לאור ההצלחה, בתי אמנה ממשיכה בבניה בשומרון ומזמינה אתכם לסימפוניה של איכות חיים!

רבבה
היישוב: דתי לאומי
הקהילה: 240 משפחות
הבית: קוטג' טורי, 4 חדרים, 96 מ"ר בנוי
המחיר: ₪745,000

עינב
היישוב: דתי לאומי
הקהילה: 160 משפחות
הבית: חד משפחתי 105 מ"ר בנוי
המחיר: ₪720,000

יקיר
היישוב: דתי לאומי
הקהילה: 290 משפחות
הבית: דו משפחתי 4 חדרים, 112 מ"ר בנוי
המחיר: ₪829,000

לשרותכם משרד מכירות בפתח תקוה
איזק נדל"ן, שיווק, נכסים
רח' חובבי ציון 36, פ"ת
טל': 03-9303494, 050-5326929
isaacnadlan@gmail.com
*צמוד למדד תשומות הבנייה 12/10
מרכז מידע אמנה 1-800-260-240
בתי אמנה www.amana.co.il